

Smugis rusams
Galicijoje

Vokiečiai atėmė jų pozicijas šešių
mylių fronte ir suėmė 1.700
kareivių nelaisvėn

Nuožmūs mušiai Rygos fronte

Trukšmas Japonijos parlamente; kėsintasi
užmušti buvusį ministrį

SMUGIS RUSAMS
GALICIJOS.

Vokiečiai atėmė tranšėjas
šešių mylių fronte.

BERLINAS, sausio 26.—
Vokiečiai atėmė rusų po-
zicijas šešių mylių fronte šia-
urinėj Galicijoje. Rusai su-
silaikė sustiprinimų mėginimo
atsiegti, bet veltui. 1700
rusų suimta, čia nelaisvėn.

RUSAI ATSIGRIEBĖ.

Prie Rygos atmetė vokiečius

PETROGRADAS, sausio
26.— Karės ofisas praneša,
kad desperatiški mušiai ei-
na Rygos fronte. Vokiečiai
daro ir toliau atkaklias ata-
kas, ypač pelkių Tirul apie-
linkėje. Čia vokiečių ata-
kos tapo atmuštos atgal.
Užtai pietryčiuose nuo Aa
upės rusai neišlaikė vokie-
čių spaudimo ir priversti
buvo atiduoti vokiečiams
bent trečdalį mylios tranšė-
jų.

Smarkios vokiečių atakos
netoli Smorganiaus taip jau
atmuštos.

SKANDALAS JAPONIJOS
PARLAMENTE.

Kėsintasi nužudyti Japo-
nijos atstovų bute vadą Japo-
nijos konstitucionalistų, bu-
vusį teisių ministrį.

TOKYO, sausio 26.—Kuo-
met Japonijos atstovų bute
kalbėjo Yukio Ozaki, buvęs
seniau Japonijos teisių mini-
steris, reikalaujamas, kad
dabartinis šalies ministrų
kabinetas, grafo Terauchi
suformuotais, rezignuotų,
ant jo užpuolė du žmonės ir
bandė kardais nudurti. Jie
tečiaus tapo sulaikyti. Kitu
du puolė tuomet prie Ozaki,
bet ir jie nieko kalbėtojui
nepadarė. Užpuolikai are-
štuoti.

Laukiama, kad Terauchi
ir jo kabinetas, po tokio at-
sitikimo rezignuos.

Japonijos seimas paleis-
tas.

CINCINNATI, sausio 26
— 13 Cincinnati politikierių
areštuota už sukybes, pa-
darytas laike prezidento rin-
kimu.

UŽMUŠE SAVO VAIKĄ;
TEISMO LIKO IŠTEI-
SINTA.

PARYŽIUS, sausio 26.—
Šiomis dienomis čia buvo tei-
smas tulos Josephine Bar-
thelmy, 20 metų merginos.
Kaltinta ji tuo, kad užmušė
savo vaiką. Mergina prisi-
pažino užmušusi vaiką. Bet
nurodė priežastis — kodėl ji
tai padarius. Girdi, ją už-
mušė vokiečių kareiviai,
kuriuos ji suklebino ant sienos
kuomet jie užėmė namus,
kur ji gyveno. Kiek laiko
praligęs ji tapo išsišėlusi
džiūsi ir liki. Bet nenorėjus
turėti vaiko, kurio tėvas y-
ra vokiečių, ji tą vaiką ir nu-
žudžius. Teismas ją išteisi-
no.

PHILADELPHIJOS
KRIAUCIŲ STREIKAS
DAR NEUŽBAIGTAS.

Fabrikantai veda derybas
su savo kontraktoriais. Kon-
traktorių darbininkai strei-
kuoja. Taigi kontraktori-
ai reikalauja iš fabrikantų
pakelimo užmokėsinio dar-
bininkams. Darbininkai
reikalauja 20 nuošimčio pa-
kėlimo algų. Kontraktori-
ai siūlo 10 nuošimtį darbi-
ninkams, o fabrikantai jau
sutinka pakelti 15 nuošimtį
kontraktoriams.

Unija reikalauja, kad fa-
brikantai būtų atsakomybėj
už darbo sąlygas ir algas
kontraktorių dirbtuvėse.

K o r e s p.

DARBININKŲ NAUDAI.

ALBANY, N. Y. — So-
cialistas narys valstijos le-
gislaturoj, Joseph White-
horn (iš Brooklyn, N.Y.) i-
nešė legislaturon bilių, kad
samdytojais būtų verčiami ga-
rsinti apie streiką, jei jų
dirbtuvėse yra streikas. Mat
dažnai garsinama, kad ten
ar šen reikalaujama darbi-
ninkų, bet nebūdavo pasa-
koma, kad tose vietose strei-
kuojama, ir todėl daug dar-
bininkų likdavo suvadžioti.
Whitehorno bilius ir nori tą
piktą prašalinti. Jeigu per-
eis tas įnešimas, mažiau at-
sitiks darbininkų suvilioji-
mų.

K o r e s p.

ANGLIJOS DARBININ-
KAI ATMETĖ TAIKOS
PLENUS.

MANCHESTER (Angli-
ja), sausio 26.— Vakar An-
glijos Darbo Partijos konfe-
rencijoje tapo atmetama propo-
zicija, užgrianti skubią
taiką.

Konferencijoje taip jau at-
mesta ir sumanymas šaukti
tarptautinį socialistų kongre-
są. Delegatai išreiškė
mintį, jog negalima turėti
šiuo laiku kongreso bendro
su vokiečiais. Atstovai už-
gyrė suvažiavimą taktininkų
valstybių socialistų.

Priimta rezoliucija, rei-
kalaujanti, kad ilgai neati-
dėliojant valdžia padarytų
bankų sistemos nacionaliza-
cijos.
Mac Donald Ramsay, na-
rys atstovų buto, pranešė,
kad Anglijos nacionalė sko-
la po karės sieksianti \$20-
000,000,000 ir kad vien tik
palukanų žmonėms prisi-
mokėti — mažiausia po 1 mi-
liardą — būtų 10 milijardų
grafų. Taigi vokiečių lo-
hardą dolerių kasmet.

PETROGRADAS, sausio
26.— Patvirtina žinia, jog
Ambasadoriui Anglijon
Rusijos valdžia siunčia Ser-
giją Sazonovą, buvusį Rusi-
jos premjerą.

PARYŽIUS, sausio 26 —
Aleksander Blanc, socialis-
tas Francijos atstovų buto
narys, smarkiai kritikavo
Francijos valdžią už tai, kad
pastaroji įvedė Francijoje
cenzūrą.

OTTAWA, sausio 26. —
Kanados parlamentas svar-
stė prezidento Wilsono tai-
kos plenus. Didžiuma at-
stovų jiems, t. y. prezidento
plenams nepritaria.

URBANA, Ill., sausio 26.
— W. McKinley, devinto Illi-
nois valstijos kongresinio
distrikto atstovas paaukavo
Illinois valstijos universite-
tui \$120,000.

VIENI GIRIA, KITI
PEIKIA.

Vokietijos spauda ir gyven-
tojai apie Wilsono notą
šneka visaip.

BERLINAS, sausio 26.—
Dr. Bernhard Dernburg, bu-
vęs Vokietijos kolonijų mi-
nisteris, sako, kad Wilsono
taikos plenai tapo išreikšti
bent penkiomis dešimtimis
metų aukščiau, negu kad jie
turėjo būti išreikšti. Ir to-
del jie visus taip nustebino.
Dernburg pritaria Wilsonui.
Tulas skaitlius Vokietijos
laikraščių išreiškia nuostabą
del Wilsono pasakymo, jog
niekas kariatujančiųjų nenori
užkariavimų. Jie nurodo,
kad taktininkai kaip tik ir
nori užkariavimų.

Laikraščiai Tageblatt ir
Vorwaerts pritaria Wilsono
plenams ir pasiūlymams.

Konservatorių laikraščiai
Vosische Zeitung ir Morgen
Post tvirtina, kad vokiečiai
jau yra pergalėtojai, ir kad
Vokietijai belieka tik už-
tvirtinti tą pergalę.

Kas link Lenkijos nepri-
klausomybės, t. y. išreiškia-
ma nuomonė, kad Poznanės
ir Prusijos lenkai negali bu-
ti atidalyti nuo Vokietijos,
gi kas link kitų, tai jie, gi-
rė, jau gavę nepigulmybę.

Sis vakaras daug kūr, kad
jūs kritikuojate, kad jus
jūs kritikuojate, kad jus
jūs kritikuojate, kad jus

NORI DUOTI LAIKO
ISSIPAGIRIOTI

Illinois valstiją norima
padaryti "sausą."

SPRINGFIELD, sausio
26. — George E. Bruse, iš
Chicago, įnešė Illinois valsti-
jos atstovų butan bilių, ku-
riuo norima panaikinti visus
gėrimus, išskyrus lengvuosius
vynus ir alų. Bruce dar
paskelbė, jog sekama savai-
tę įsiai įnešias kitą bilių, ku-
rio tikslu bus uždrausti iš-
dirbinėjimą viskės (degti-
nės) Illinois valstijoje.

Bruse taip labai užsipuo-
lė ant girtojo biznio todėl,
kad per pastaruosius rinki-
mus saliuininkai mėgin-
nepraleisti jo į legislaturą.

LONDONAS, sausio 26—
Šiuo laiku Anglijos amuni-
cijos dirbtuvėse dirba į 500-
000 materų.

NESUSALO, TAI PAŠOVĖ

Sargai traukinio, kuriuo ga-
benta angliai, pašovė du
žmones, bandžiusius gauti
anglių iš traukinių, kadangi
mieste anglių badas.

DANVILLE, sausio 26.—
Danville'je anglių badas.
Gyventojai nebeturi kuo pe-
čių užimti. Keliai ir vago-
nai užimti gabenimu amuni-
cijos ir kitokių dalykų talki-
ninkams į vakarinius Ame-
rikos miestus. Gi gyvento-
jai kenčia.

O kurie nebeiškenčia, tuos
šauda kompanijų sargai.
Štai ir Danville'je, nebega-
lėdami mieste gauti anglių
Lewis Butler ir Burley
Newman mėgino pasiimti
anglių iš vagonų, kuriuos
veža Chicago and Eastern
Illinois geležinkelio. Sar-
gai už tai juos pašovė ir su-
nkiai sužiedė.

Danville randasi visai ne-
toli kasyklų. Bet nežiurint
to, anglių čia nebegalima
gauti. Tie, kam priklauso
keliai, kieno rankose randa-
si vagonai, žiuri didesnių
pelnių ir grada gerybes ten,
kur daugiau pelno mato. O
šios šalies gyventojams pri-
sieina kentėti.

Danvillės žmonės labai i-
erzinti. Tais kompanijos
žmonės nepabandyti
sulaikyti jų ir iškrauti Dan-
ville'je, ar kur kitur.

WASHINGTONAS, sausio
26.— Suv. Valstijų val-
dininkai jau pradėjo tyrinė-
ti išsiųstųjų Vokietijon bel-
gų gyvenimo sąlygas, o taip-
gi siuntimo priežastis.

50 UŽMUSTA, 200 SU-
ŽEISTA.

žemės drebėjimas sunaikino
taipgi ir tukstantį namų ant
salos Bali, Malajaus archi-
pelage.

LONDONAS, sausio 26—
Penkiosdešimt vietinių gy-
ventojų užmušta, o virš 200
sužeista ištikus žemės dre-
bėjimui antos Bali, Mala-
yaus archipelage. Daugiau
1000 namų, fabrikų ir baž-
nyčių sugriauta. Gubernato-
riaus rumai taip jau gero-
kai nukentėjo.

JIE NESNAUDŽIA.

Grupa militaristų buvo pas-
Wilsoną reikalaujama pri-
verstino kareiviavimo Suv.
Valstijose.

WASHINGTONAS, sau-
sio 26. — Maryland League
of National Defense vardu
grupa militaristų buvo atsi-
lankius pas prez. Wilsoną
reikalaujama, kad valdžia
pasistengtų įvesti Suv. Val-
stijose priverstiną kareivia-
vimą. Wilsonas pasakė, kad
jis labai užinteresuotas
Suv. Valstijų armijos klau-
simu, bet aukaus nieko ne-
tarė — nė kad jis remias mi-
litaristų priverstinio karei-
viavimo apetitus, nė kad e-
sąs priešingas jiems.

ŽYDAMS CARAS DUOS
LYGIAS TIESAS.

NEW YORKAS. — Lai-
kraštį "World" tilpo sen-
sacijinė žinia, buk Rusijos
valdžia dar pirm Dumos su-
sirinkimo ketinanti panai-
kinti taip vadinamas žydų
apsigyvenimui nustatytas
rybas, t. y. ji ketinanti leisti
žydams gyventi, kur jie no-
ri, ir suteikti jiems lygias su
kitais šalies gyventojais tei-
ses.

Bet reikia labai ir labai
abejoti, kad tai būtų teisy-
bė, nes paskutinių laikų
nuotikiai Rusijoje rodo, jog
iš Rusijos valdžios šiuo mo-
mentu galima laukti kaip tik
priešingų žingsnių — dar
didesnio suvaržymo.

SUGRĮŽO DARBAN

Francijos amunicijos darbi-
ninkų streikas pasibaigė.

HAVRE (Francija), sau-
sio 26 — Francijos amuni-
cijos ministeriui Thomas'ui
atsisaukus į sustreikavusius
Shneiderio plieno liejyklų
darbininkus, amunicijos dir-
bėjus, pastarieji sugrįžo da-
rban. Thomas pradžioje pa-
kelti algas.

MACKENSEN GAUS
GELEŽINĮ KRYŽIŲ.

BERLINAS, sausio 26 —
Kazeris Wilhelmus ketina
suteikti feldmaršalui von
Mackenseni geležinį kry-
žių, augščiausį garbės žen-
klą vokiečių armijoj.

LENKAI UŽ RUSUS.

LONDONAS, sausio 26—
Kielce miesto tarybon išrin-
kta 25 aldermanai Rusijos
šalininkai, o 10 vokiečių ša-
lininkai; Radome — 32 ru-
sų šalininkai, o 6 vokiečių.
Abu miestu randasi vokie-
čių užimtųjų Lenkijoje.

INDIANA valstija liks RD
INDIANA VALSTIJA
LIKS "SAUSA".

INDIANAPOLIS, sausio
26. — Didžiuma — 70 balsų
prie 28 Indiana valstijos at-
stovų butas priėmė panai-
kinantį svaiginančius gėri-
mus bilių. Bilius dabar ei-
na senatui, o jei ir senatas
priims jį, Indiana valstija
liks sausa.

GELEŽINKELIŲ DARBI-
NINKŲ PLENAL.

Geležinkelio darbininkų or-
ganizacijų viršininkai pa-
davė Wilsonui savus su-
manymus, kaip geležinke-
lių kompanijų ir darbinin-
kų nesusipratimams galėtų
buti pašalinami.

WASHINGTONAS, sau-
sio 26. — Keturių geležinke-
lių darbininkų unių virši-
ninkai padavė prez. Wilso-
nui savus sumanymus vieto-
je jojo siulomo įstatymo,
draudžiančio streikuoti ar
lokautą paskelbti, koliai eis
nesusipratimų priežasčių
tyrinėjimas. Darbininkai
nurodo, kad komisija iš dar-
bininkų ir kompanijų atsto-
vų, išrinkta nesusipratimų
ištyrinėjimui, geriausia ga-
li tuos nesusipratimus pra-
šalinti.

Wilsonas paėmė apsva-
rymų pasiulytuosius ple-
nus.

Senato tarpvalstijinė ko-
mercijos reikalų apsaugoji-
mi komisija antru kartu
atmeta prez. Wilsono propo-
nuojamą geležinkelių bilių.

MAISTO BRANGUMO
PROBLEMOS IŠRISIMAS.

ALBANY, — Naujai iš-
rinktas New Yorko valstijos
legislaturon socialistas J. A.
Whitehorn įnešė bilių, kurs
reikalauja, idant New Yorko
valstijos miestų valdžios
atidarytų municipales krau-
tuves, o kartu su tuomis
miestais uždėtų duonos ke-
pyklas, ledaunes, atidarytų
anglių ir malkų kiemus ir
maisto užlaikymo sandėlius.

Jei Whitehorno bilius pra-
eitų, tai, suprantama, gyve-
nimo brangumas New Yorko
valstijoje žymiai sumažė-
tų. Bet legislatura, kur di-
džiuma yra kapitalo atsto-
vai, to sumanymo nepriims,
kadangi jis per daug skaud-
žiai užgauna kapitalistų ki-
šnius.

WASHINGTONAS, — En-
na gandas, kad biržos mak-
leriai žinojo paskutinę prez.
Wilsono kalbą pirmiaus, ne-
gu kad jis ją pasakė senatui.
Matyt, ištikrųjų kas ten ne-
negerai Washingtono augš-
tųjų valdininkų departame-
ntuose.

SAN FRANCISCO. — Bu-
vęs Vokietijos konsulis
Franz Bopp nuteistas 2 me-
tam kalėjiman ir užsimokė-
ti \$10,000 pinigines baus-
mės už bandymą trukdyti
amunicijos gabenimą į Eu-
ropą.

BADAUJA.

NEW YORKAS, sausio
26. — Miss Byrne, pasodin-
ta 30 dienų kalėjiman už
skelbimą gimdymo kontro-
liavimo idejų, badauja jau
nuo panedėlio. Jai prijaus-
čiantis žmonės labai suju-
kinti. Kafkurie ketina de-
muis bilių. Bilius dabar ei-
na senatui, o jei ir senatas
priims jį, Indiana valstija
liks sausa.

Vokiečių knygų krautuvė k karės fronte.

Atsakymas Lietuvui Liuteronui.

Biblijos kritika.

Biblija yra seniai sukritikuota ne tik gabių ir liogiškų kritikų, tokių kaip Ingersolis, o ir mokslo augimu, kuris parodo aiškumą tokių dalykų, apie kuriuos biblijos rašytojai ir supratimo neturėjo.

Jeigu ir aš imčiau kritikuoti viską, kas biblijoje priešmoksliškai, priešgiminingai, nemoralistai ir tt., tai reikėtų didelę knygą rašyti, o ne straipsnį. Aš visai nesileisčiau į biblijos kritiką, jei p. Liet. Liuteronas nebūtų taip baisiai išgyręs tą bibliją. Už jos nepripažinimą geriausia knyga, už pamėnijimą, jog ji yra klaidinga ir nesutinka su mokslo pasmerkia laisvamanius kuoastrisai.

Jis duoda vėję ir man, ir kad geriau mane ir kitus pertikrinti, jog biblija esanti tokia šventa knyga, jis priveda visą eilę mažiau ir daugiau mokyty žmonių pasakymus apie bibliją.

Jei turėsiu laiko, aš galėsiu išanalizuoti p. Liet. Liuteroną privestasias pastabas apie labiau žinomus mokslo žmones, kurie buk gyvė bibliją. Jis prie ty dievočių ir biblijos garbintojų net Newtoną priskaitė, kurį net kapitalistiškai laikraščiai sa-vu laiku išvadino bedieviu ir aš turiu ištraukas. Jos tilps, jei man bus laiko kalbėti apie tuos mokslo vyrus, kurių pravardes p. Liet. Liut. privedė. Mat jis prisigaudė žinių mokslo vyrus, daugiausiai iš biografijų, kurios yra parašytos žmonių, turinčių tam tikras tendencijas (tankiausiai tikėjimiskas arba tradicijines).

Netoli visi rašytojai šią gadinę tarnauja kapitalui su jo visomis įstaigomis (bažnyčiomis, kalėjimais, karčiomis, kariuomene ir tt.), nes raštų leidėjai netoli visi turi but pasiturinti žmonės, o tui jų yra turčiai, ir jie leidžia tik tokius raštus, kurie gina kapitalizmą ir jo visus ramščius. Ar daug yra tokių leidėjų, kurie leisti raštus, mokinančius apie unijizmą, socializmą, antimilitarizmą.

Pereitą vasarą, kada H. Ford iš Detroito norėjo išsi-reikšti prieš militarizmą, turėjo pats užmokėti, neat-simenu, 10 ar 100 tukstančių dolerių Chicago Tribune laikraščiu, kad jo straipsnį indėty. Dramaturgai, kurie rašo nonsensų, publiką tvirkinančius veikalus del "moving pictures", gauna gerus pinigus, bet veikalai tikrai perstatanti darbininkų gyvenimą, jų bėdas ir su-sirėmimus su kapitalu, yra atmetami tam tikrų cenzo-

rių, kurie skiria, ką valia ir ko nevalia rodyt publikai.

Vadinasi, rašėjas iš darbininkų klesos ir perstatantis dalykus tikrojo šviesoj neturi progos. Aišku todėl, kad ir istorijos veikalai, ne-gerbianti generolų ir kitų kariškų žygių, net į spaudą nepatenka.

Taip pat yra ir su biogra-fijomis, — kurios kapitaliz-mui sveikos, tos eina. Jose gali būti melo ir visko, bile tik neužgaus kapitalizmo ir jo įstaigų (kariuomenės, bažnyčių ir tt.).

P. Liet. Liut. todėl silpną argumentą teturi, kada jis remiasi ant ištraukų iš bio-grafijų. Bet tiek to. Apie tai šį sykį aš nekalbėsiu, bet eisiu prie dalyko tokioj pra-smėj kaip kad ištikrųjų ne-toli visi mokyty žmonės bu-ty pripažinę bibliją geriau-sia knyga.

Imkite ir tyčia intikėkite p. Liet. Liuteronui, jog taip yra, nes jis to nori ir net da-rodyt stengiasi. Savo daro-dymus remia jis tuly žmo-nių pasakojimais, žinoma, mokyty žmonių pasakoji-mais. Jis matyt, išauklėtas tikėt į pasakymus ir nori, kad kiti taip pat tikėty. Su-lig jo, jei kokis mokytyas žmogus ką pasakė, tai jau taip ir turi būti. Jam bus keista, kad aš toks nedide-lis mokslinčius arba, geriau sakant, paprastas darbinin-kas drįstu užreikšti, jog ne-reikia tikėt, kas ką pasakė, o pačiam reikia dalyką ži-not.

Mokyty žmonės yra daug ko gero ir teisingo pasakę, bet jie yra pasakę daug ko ir klaidingo ir prasto. Juk senovėj mokyty žmonės tikė-jo, jog ir žemė yra plokščia. Atėjo kiti ir darodė, jog toks manymas yra klaidingas. Tikta 18 šimtmetį liko iš-tirti, jog kraujas teka žmo-gaus kune. Nuomarulis arba epilepsija senovėj skaitė-si piktos dvasios apsedimu. Net mokyty žmonės taip ma-nė. Pasiskaitykite, ką Aris-totelis manė apie žmogaus stovį ir jo permainas. Da ir šiandien tui labai moky-ti žmonės tiki, jog pasauliui del jo progreso butinai yra reikalinga karės. Darbinin-kai per kiek metų turėjo ka-lti, kol išmokino mokytyus žmones, jog draugijoj esa-ma dviejų klesų (darbinin-kų ir kapitalistų), su pilnai priešingais viena kitai inte-resais, nes pirmiau ir išda-lies da ir dabar tui moks-linčiai vis tvirtina, jog kle-sų jokių draugijoj nėra.

Ką jūs sakysite apie tuk-stančius tokių žmonių, kurie baigia augštesnes mokyklas ir iš širdies tiki į mokykloj duodamus mokslus iš biolo-gijos, kurioj evoliucija uži-

ma žymią vietą, ir tuo pa-čiu laiku pilnai tiki į biblijos pasaką apie pasaulio sutvė-rimą? Ar daug liogiškos pas juos?

Savo profesijos šakoj jie kartais yra labai gabūs. Tai-gi net ir didesnieji mokslin-čiai neretai klaidingai nu-svarsto, ypač ne savo šakos dalykuose, ir kartais klai-dingai prasikalba, o kartais apie doros, religijos, papro-čių dalykus kalba taip, koks galdynės upas randasi. Bet jeigu man Kopernikas ar kas kitas sakyty ar butų kur sakę, jog du ir du pa-daro penkis, aš vistiek pri-pažinėčiau, jog jis klydo. Jei-gu nors ir visai mokslo pa-saulio nežinomas p. Liet. Liuteronas sako, jog du ir du padaro keturis, aš jam tikiu, nes galiu persitikrint, jog tai tiesa. Todel ką čia mes paisome, jog tui moks-linčiai kalba gerai ar prastai apie bibliją, — vėlyk patįs pažvelgime į ją. Nesant laiko, tik tulus dalykėlius pažymėsiu.

Štai prieš mane ta dalis Dievo žodžių, kurią aprašė šv. Mateušas. Skaitykime iš-traukas. Perskirimas 5. "Girdėjot, jog pasakya yra seniems: Nedasileisk bjau-renybės (paleistuvystės). Bet aš sakau jums, jog kiekvienas, kurs veizdant mo-ters, idant geistų jos, tas jau dasileido bjaurybės. Jei tada tave piktna dešinę a-kis tavo, išplėsk ją ir atmesk ją nuo savęs, nes naudingiau tau yra, idant vienas iš są-nerių tavo pražutų, negu kad visas kūnas tavo nes-tas butų į peklo ugnį".

Ką p. Liet. Liut. pasakys apie šį Dievo žodį? Ar jis praktiškas, išpildomas ir ar jo liuteronai prisilaiko?

Ištikro, jei krikščionis pri-silaikytų tokio Dievo pamo-kinimo, tai visi jie likty be akių, be kojų ir be rankų ir net kitų daiktų.

Pats p. Liet. Liut. seniai jau butų apmažinęs savo ku-ną. Žinoma, jis gali girties savo dorybėmis, bet ir vi-si tikintieji girtasi, bet ko-del pas liuteronus tiek daug nesėjų merginų? Nesakau, kad daugiau, negu pas katali-likus, bet užtenka. Vokietij-s universitetuose (o p. Liet. Liut. Vokietiją taip au-gštino, kaip toliau matysime) retas studentas negau-na lytiškų ligų, todėl nevel-tui sakoma yra, kad lazda, šilkinė skrybėlė ir syphilis padaro Vokietijoj pilną stu-dentą. Bet tie studentai (o jų didelė dalis liuteronai) nesikapojo savo kuno dalių ir nesibaždė akių.

(Bus daugiau.)

Iowa State Savings Bank

Kapitalas \$100,000
Neišdalintas Pelnas \$20,000
Po Valstijos Priežiūra
Narė Sioux City Clearing House (Bankinio Susinešimo Įstaiga)
S. E. Cor. Fourth and Jackson
SIoux CITY, IA.

IS LIETUVOS

Vilniuje nuo 7 lapkr. pasirodė valdžios įsakymas saukti visus vyriškius nuo 17 — 45 m. ap-žiūrėti sveikatos, ar tinka darbu dirbti. Nuo šaukimo paluosuo-jama dvasiškija įvairių tikėjimų ir dvasiškųjų seminarijų įvairių tikėjimų auklėtiniai, o taipgi mokytojai, daktarai, dantistai, feldšeriai ir aptiekoriai. Tur-tuoliai, nepratusieji dirbti darbu tuo tarpu nešaukiamas gaudami atkylą šešioms mėnesiams, jeigu užsimokės 600 markių. Už tuos pinigus bus perkama šilti dra-buziai darbininkams. Už slaps-tymąsi baudžiama 3 metais ka-lėjimo ir pinigais iki 10,000 mar-kių. Lietuvių užrašyta arti 3 nuošimčių.

\$441.852 ILLINOIS VALS-TIJOS KELIAMS.

WASHINGTONAS, sau-sio 26. — Iš \$10,000,000, ku-riuos kongresas paskyrė pa-gerinimui šalies vieškelių, Illinois valstijai teks \$441,852. Indiana valstija gaus \$271,495, Iowa \$292,351, Wi-sconsin — \$256,722, New Yo-rko — \$501,440 ir Pennsyl-vanijos \$461,440.

Kad kan'is Vakarais, kaip kūrėsi

greičiausia ir su-būdu įsijaujan-tis naujienų Reikalavimų Skel-bimais. Kas ko reika-laujate, kas ką turite kitiems pasiūlyti — pa-siskelbkite Naujien-ose. Tūkstančiai vi-sokių padėjimo žmo-nių kasdien skaito Nau-jienas, tūkstančiai per-skaitys jūsų pasikel-bimą ir tas jūsų pasi-keibimas atneš jums geriausių pasekmų.

NAUJIENOS
1840 South Halsted St.
Telefonas Canal 1506

Vyriškų Drapanų Bargenai

Nauji, nemalti, daryti ant užsa-kymo siutai ir overkoti, vertės nuo \$30 iki \$50, dabar parduoda po \$15 ir 25 dolerius.
Nauji, daryti gatavi nuo \$15 iki \$35 siutai ir overkoti, nuo \$7.50 iki 18 dolerių.
Pilnas pasirinkimas kailių pamuš-ty overkotų.
Visai mažai vertoti siutai ir over-koti vertės nuo \$25 iki \$85, dabar \$5 ir augščiau. Kelnes nuo \$1.50 iki \$4.50. Vaikinams siutai nuo \$3.00 iki \$7.50.
Atėtra kasdien, nedėliomis ir va-karais.
S. GORDON
1415 S. Halsted St., Chicago, Ill.

IS ŠIRDIES

Knygelė parašyta James Allen, versta St. Bičio. J. Ilgaudo laida. Turinys:
Širdis ir Gyvenimas.
Proto Pobūdis ir Pajiega.
Papročio Pasidarymas.
Darymas ir Žinojimas.
Pirmi Žingsniai į Augštesnįjį Gyvenimą.
Dvasinės Sąlygos ir jų Pasekmės.
Padrašinimas.
Kaina 15c.

NAUJIENOS
1840 S. Halsted Street, Chicago, Ill.

Geriausia Laikrodel Krantuvė.

Visokių aukštųjų ir sidabrinę puošnulių, ypatinai laikrodeli, su šiluminę žibų ir t. t., paduoda pigiausia kaina. Gerai visus visokias laikrodelius. Kviečiame savo draugus ir pažįsta-mus atėiti ir pamatyti mano naują krantuvę. Adresas:
J. VENCUS
913 W. 33rd St., prieš pat šv. Jurgio bažnyčią,
CHICAGO, ILL.

PIRMAS IŠKILMINGAS

KONCERTAS IR BALIUS

Kuri rengia
SUSIVIENIJIMO LIET. A. 176 KP.
Nedėlioje, Sausio-Jan. 28, 1917
WAVZINSKO SVETAINĖJE,
3925 S. Kedzie Ave., Brighton Park.
Pradžią 7 valandą vakare
Inžanga tikta 25c porai.

Pirmą kartą Brighton Park'e ren-giamas toksai Koncertas ir Balius, kuriame dainuos įžymiausi chorai Chicago's vyru ir mūsus, ir taipgi bus kitokių programinių, kaip tai: monologai ir deklamacijos, taipgi balius bus labai įvairūs ir smagus. Kom-pletas deda visas savo pastangas, kad surengs kuopaiškiausai.
Meldžiame atsilankyti visus, se-nus ir jaunus, vyrus ir moteris, val-kinus ir merginas ir puikiai pasi-linksminti. Kviečia Komitetas.

Puikus Balius

Rengia
Dr-stė Šventos Petronelės
SUBATOJE, Sausio-Jan 27
A. Mickevičiaus Svetainėje,
3308-12 So. Morgan Street.
Pradžią 7:30 val. vakare.
Tikietas 25c. Muzika Sarpalių.
Rengkitės į puikų balių,
parengtą Dr-stės Šv. Petronelės, kuri visuomet paren-gia puikius balius. Šį kartą taipgi bus proga visiems pa-silinksminti, o ypač, kad jau nedaug balių bus iki Užga-vėnių. Kviečia Komitetas.

MOKYKIS SIUT MOTERISKUS RUBUS.

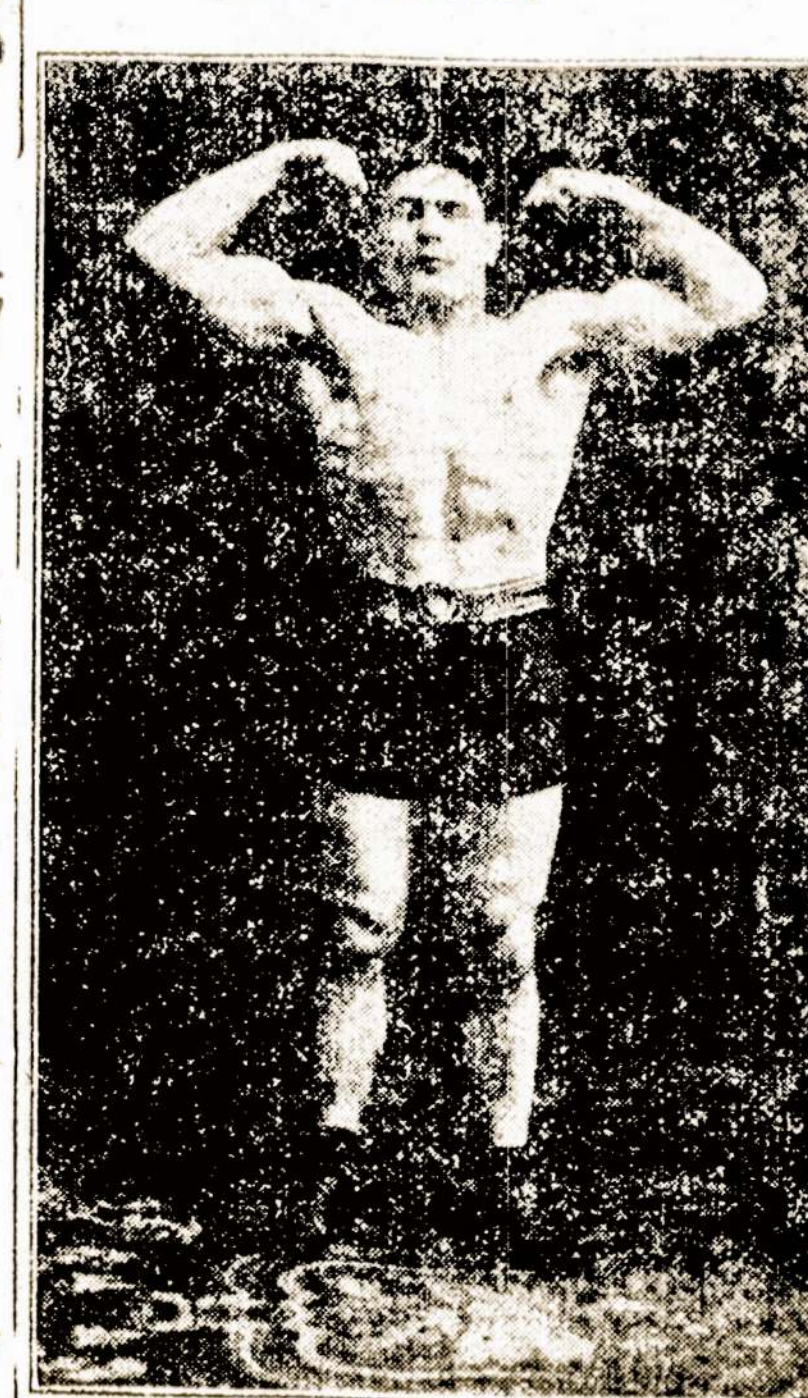
Išmokiname piešimo, kirp-mo formų siuti naminius dai-ktus arba aprėdus. Diplomas kiekvienam, kurs išsinokins. Valandos dieną arba vakarus del jųs parankumo. Už \$10 išmokiname jus siut visokius drabužius.
DRESS MAKING COLLEGES,
2336 W. Madison g. Western av
1850 Wells gatvė.
SARA PATTY MOKYTOJA

K. Sidlauskis
Antiekorius ir savininkas
SOUTH BOSTON, MASS.

MASTER DESIGNING SYSTEM

Mokykis kirpimo ir designing vyriškų ir moteriškų aprėdų
Mūsų sistema ir ypatiai kas mokinimas padarys jus žinovu u trumpą lai-ka.
Mes turime didžiausią ir geriausią kirpimo—designing ir elvino sky-rius, kur mes autentišne praktišką patyrinę kuom-met jus mokykite.
Elektra varomos maši-nos mūsų siuvimo sky-riuose.
Jūs esate užkvičiami aplankyti ir pamatyti mūsų mokyklą bile la-kių kaina laike šio mėnesio.
Petrone daromos pagal Jūsų miterą — bile stailis arba dydžio, ir bile naudų knygos.
Diplomai duodami mokiniams.
MASTER DESIGNING SCHOOL
J. F. KASNICKA, principalas,
118 N. La Salle St. Kambarys 416-417
Prieš City Hall

RISTYNĖS.

Didelės ristynės įvykis

SUBATOJE, Sausio 27 d., Malinausko-Grincevičiaus svetainėje, 1843 S. Halsted St., 8:30 val. vakare. Inžanga 35 ir 50c ypatai. Ri-sis Juoz. Bancevičius, ge-riausias lietuvių čam-pionas su Stockard Tiger (du metu atgal jiedu ritosi bažnytinėje svetainėje ant 18-tos gatvės, o dabar jie-du vėl visis už savo tik-rus pinigus). Antra pora risis: Kaz. Aleliunas—jau nas ristikas—lietuvis, su John Bauer, serbu, Young Bill su Justinu Klevu. Bill Yaras su Vladu Petrick. Teisėjas Juozapas Šinkus. Lietuviai klibiečiai su-tiks svetintaučius. Tėmy-kite, kurie kuriuos paris.

Milžiniškas Kepurinis Balius

Parengtas
DRAUGYSTĖS LIETUVOS BROLIŲ IR SESERŲ AMERIKOJ
DRAMATISKAJ-MUZIKALISKO SKYRIAUS
kuris atsisbus
Subatoj, Sausio-Jan. 27, 1917

F. Karvovskio Svetainėje,
2301 W. 22nd Place, kampas Oakley Ave.
Pradžią 7:30 val. vakare Inžanga 25c porai.
Už gražiausias kepurės skiriamas 8 dovanos, 826 vertės.
Visi lietuviai ir lietuvaitės yra kviečiami atsilankyti, nes tai retenybė. Kviečia KOMITETAS.

Puikus Vakar

"BIRUTĖS KALNO" DRAUGIUS
Kuriam bus perstatyta dvi juokingos komedijos:
"Larnas Įpainiojo" ir "Jaunikis"
Kalbės Med. Studentas MONTVIDAS.
Laukiam 28to 1916
M. MELDAZIO SVETAINĖJE, 2242 W. 23rd Place, Chicago
Pradžią lygiai 6 valandą vakare
Po perstatymo — puikus Balius iki vėlyvų nakties.
RENGIMO KOMITETAS.

Didelis Iškilmingas Balius

Parengtas
DR-STĖS LIETUVOS KARALIAUS MINDAUGIO
Subatoje, Sausio-Jan. 27-tą, 1917
PULASKI SVETAINĖJE,
1711-15 So. Ashland Ave.
Pradžią 6-tą val. vak. Inžanga 25c. porai.
Kviečiame visus lietuvius ir lietuvaites atsilankyti ant to taip patikimus Balius, nes balius bus su pro-gramu, ir visokiais lietuviškais šokiais, prie to dar bus sniego bolių šokis. Balius bus vienas ir gražiausias. Kviečia visus KOMITETAS.

ŠEIMYNIŠKĄ VAKARĄ

Nedėlioje, Sausio-January 28 d., 1917
FRANK ir JAMES SVETAINĖJE.
Inžanga vyrams 50c; moterims ir merginoms dykai.
Visi draugai malonėkite atsilankyti ir atsivesti savo pa-žįstamus.

DIDELIS TEATRAS

Rengia SOCIALISTŲ DAILES RATELIS, įvykis
Subatoje, Sausio-Jan. 27 d., 1917
FRANK ir JAMES SVET., 23rd ir Lake gatvės, Melrose Park, Ill.
Scenoje statoma 4-rių veikinių Br. Vargso drama:
"GADYNĖS ŽAIZDOS"
Pradžią 7 val. vakare. Uždanga pasikels lygiai 8 valandą.
Tikietas 35 ir 50c porai; ant šokių 25c porai.
Šitas veikalas yra labai indomus. Jį sulau gabiūsai artistai. Šokiai tesis iki 1 valandos. Grie puiki orkestra J. Balako. Kviečia visus jaunikačius ir mergaites, jaunus ir senus. D. R. Komitetas.

Puikiausias Vakar

Rengia WEST PULLMANO LIETUVISKAS PASALPINIS KLIUBAS
Subatoje, Sausio-January 27, 1917
WEST PULLMAN TURNER HALL, 120th St. ir So. Halsted St.
Scenoje statoma dvi komedijos. Viena parašyta kun. Fr. Hudor. Viena veiksmo komedija "KUNIGO GRAMULOS RASTINČIOJ"; antras perstatymas — vieno veiksmo komedijos "SVETIMOTERY-STE".
Pradžią 7:00 val. vakare. Inžanga 25 ir 35c ypatai.
Apart to dar bus visokių pamarginimų; dainuos "Apšvičtos Dr-stės Choras" (iš Bursides, Ill.) kuris pirmą sykį pasirodys šioje apieinkėje. Perstatymai yra labai juokingi.
Visus kviečia skatlingai atsilankyti. KOMITETAS.

Dešimtas Metinis Balius

Rengiamas
LIETUVIŲ RYTINĖS ŽVAIGŽDĖS
PASELINIO IR PASILINKSMINI-MO KLIUBO
Subatoje, Sausio-Jan. 27-tą, 1917
OLD STYLE INN SVETAINĖJE,
Kampas Division gatvės ir California ave.
Tikietis nuo 15c; prie durų 35c. Pradžią 7 v. vak.
Muzika F. JERECKO.

SOROL
SUTAVSTAS IS formulo-
necepto; autentiškas išmūti-
tois Egiptio žodžiais.
SOROL
spūdiškai eiga stebėtinai pabrėžtinu
nuo gelimo pito ir žurno, ge-
rėta švėdėdimo, dandio, galvos
švėdėdimo, mairio, mairio, mairio,
kūto pito; ect., ect., Suta-
stomas Egiptiečių labai pagarsėjusio
PAIN-EXPELLERIO-
seno ir ištikimo draugo šėny-
nos, naudingas visame pasa-
ulyje per juo dūmimo 25c.
už būkute visose apieinkėse,
arba galite užsisakyti tiesiai iš
F. A. D. RICHTER & CO.,
14-20 Washington Street, New York.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Pirmas Lietuvių Dienraštis Amerikoje
Kodėl NAUJIENŲ BENDROVE inc.
Kasdien, išskyrus nedėliantus

First Lithuanian Daily in America
Published Daily Except Sunday
LITHUANIAN NEWS PUB. CO. Inc.

Užsienkoms kaina:
Chicagoje — per išnešiotojus 12
centų savaitėje. Paštu siunčiant,
Chicagoje metams \$6.00, pusė me-
to \$3.50.
Kitur, ne Chicagoje, metams \$5.00
Pusė metų \$3.00
Tiesiogiai metams \$1.75
Dviem mėnesiams \$1.00
Kanadoje, metams \$6.00
Europoje, metams \$7.00

Terms of Subscription:
In Chicago, by carriers, per week,
12 cents. By mail one year, \$6.00;
six months, \$3.50.
Outside Chicago, by mail, one
year \$5.00
Six months \$3.00
Three months \$1.75
Canada, one year \$6.00
European countries, 1 year \$7.00

Address: NAUJIENOS, 1840 S. Halsted, Chicago, Ill.

Redakcija ir korespondentų prašome siųsti išpausdinimus laikraš-
tų rankraščius adresuotus tiktai Naujienu Redakcijai, o ne Redaktoriams.
Reikia buti aiškiai ir ant vienos popieriaus pusės, be to
vaidant platesnius tarpus tarp eilučių. Redakcija pasiliko visas lei-
kamas rankraščius taisyti ir trumpinti. Netinkami spaudai raštai naikina-
si arba gražinami atgal, jei būgų dviejų savaitių autorius pareikalauja
ir išsiunčia krasos ženklų pakankamai persiuntimo lėšoms apmokėti.

Asmeniški Redaktorių matyti galima tik nuo 5 iki 5:30 val. vak.

Redakcijos Straipsniai

Valdžios paslaptis Pakeitė vardą.

Nespėjo pasibaigti vienas tyrinėjimas apie šalies administracijos ryšius su Wall Street, kaip pasklido gandas apie naują panašų skandalą.

Plačiai kalbama, kad tuli piniguočiai turėję išanksto slapty žinių ir apie preziden-
to Wilsono pleną laikyt ka-
lbą senate. Ačiu toms ži-
nioms kaikiurių popierių kai-
nos biržoje labai nupuo-
le tie piniguočiai buk išlošę
spekuliacijose (pirkime ir
pardavime) daug pinigų.

Prezidento paslaptis, kaip
jau išpausdinimų žinios nū-
tos Europos valdžioms.

Wilsono kabinete tur-but
yra nemaža "skyte", jeigu
tokios svarbios paslaptis "iš-
bja" ir patenka į bereika-
lingas rankas.

Anglijos darbininkų kongresas.

Manchester'io mieste susi-
rinko 16-as metinis Darbo
Partijos kongresas.

Prieš kongresą stovi daug
be galo svarbių klausimų:
taikos klausimas, santykių
su valdžia ir su kitomis par-
tijomis, karės likvidavimo
ir tt.

Ant nelaimės, sulaukti
smagių žinių iš to kongreso
beveik nėra vilties. Angli-
jos Darbo Partija (nemai-
šykite jos su Nepriklauso-
ma Darbo Partija!) yra la-
bai nepažangi ir darbininki-
škos dvasios jai truksta. Ka-
rės laikui ji pasidarė dar at-
žagareiviškesnė. Oficialis
Darbo Partijos atstovas
Henderson turi vietą karės
diktatorių taryboje.

Šalies gynimo klausime
Darbo Partija todėl vargiai
pasirodys kuo kitu esanti,
kaip valdžios ir kapitalistų
uodega. Kas kita klau-
si-muose, kurie laukia darbi-
ninkų po karės.

Padarius Europoje taiką,
milijonams darbininkų prie-
eis įieškot uždarbių, o visi
darbininkų klesai reikės žiu-
rēt, kad kapitalistai neužver-
stų ant jos pečių karės pa-
liktosios naštos. Šituos da-
lykus svarstant, ir Anglijos
Darbo Partijos kongresas
turės prabilt kitokiais žo-
džiais, negu darbininkų iš-
naudotojai.

Tautininkų Sandara turė-
jo "Lietuvos Autonomijos
Fondą". Dabar neseniai su-
važiavo Sandaros šulai ir
davė šitam fondui vardą
"Lietuvos Nepri gulmybės
Fondas".

Ta atmaina padaryt rei-
kėjo, kuomet sandariečiai
pakeitė savo "reikalavimą"
Lietuvos politikos klausime.
Pirma jie "reikalavo" auto-
nomijos, o dabar reikalauja
"nepri gulmybės" (butų ge-
riau gal pasakyt "neprikiau-
somybės", kadangi žmonės
gali "nepri gulmybę" išvesti
iš žodžio "armonija", t. y. su-
tininkų šulams už keleto
mėnesių neprireiks vėl mai-
nyti savo fondo vardą. Juk
šandie visgi nėra tikrai ži-
noma, ko reikalauja arba
gali netolimoje ateityje pa-
reikalaui Lietuvos žmonės.

Kol yra vilties, kad Vo-
kietija turės įiegu atplėst
nuo Rusijos teritorijos Lie-
tuvą, tol visai naturalis dai-
ktas, kad Lietuvos partijų
vadų bureliuose kyla svajo-
nės apie nepriklausomą Lie-
tuvą. Matyti, kad Lietuva,
atskilus nuo Rusijos, patap-
tų Prusijos dalim, jie nenori.

Sakome, tatau yra natu-
ralis daiktas. Bet įsivaizdin-
kite, kad Rusijai su talkininkų
pagelba pavyktų prispirti
Vokietiją atiduot užkariau-
tąją žemę. Lietuva grįžtų
prie Rusijos. Ar tuomet bu-
tų galima laukti, kad Lietu-
vos žmonės stotų už nepri-
klausomybę?

Stot už nepriklausomybę
tuomet reikštų savo įiego-
mės atsimest nuo Rusijos, t.
y. pergalēt jos karišką spē-
ką, kadangi vargiai gali but
abejonės, kad Rusija tam at-
simetimui priešintųsi, kiek
druta. Pergalēt Rusiją, ku-
rios negalėjo pergalēt Vo-
kietiją!

Prirėikus Lietuvai pasi-
likti po Rusijos valdžią, Lie-
tuvos žmonės būtų laimingi,
jeigu jiems būtų progos pa-
reikalaui savo šaliai auto-
nomijos arba gal tik savy-
valdos. Kas gal pasakyt,
kad tas arba kitas šitų dvie-
jų reikalavimų ištiesy nebus
Lietuvos žmonių obalsiu už
keleto mėnesių?

Bet jeigu Lietuva reika-
laus autonomijos, tai bus la-
bai keista amerikiečiams,
remiantiems Lietuvą, vadint

savo fondą "Nepri gulmybės
Fondū". Reikės tuomet dar-
yit naujas "krikštąs" ir vėl
mainyt vardas.

Bet dalykas ne varde. Va-
rdai ir jų mainymas yra tik
"regimas ženklas" tos nere-
gimos dvasios, kuri viešpa-
tauja taip sandariečių fon-
de, kaip ir jų kitokiose or-
ganizacijose.

Tautininkai davė kitą va-
rdą savo fondui, bet jų su-
pratimai apie Lietuvos poli-
tikos reikalus ir jų veikimas
paliko tie patis. Pirmia jie
tikėjosi malonij iš Rusijos
ir talkininkų diplomatų, da-
bar jie savo akis nukreipė į
"teutonų" pusę. Diplomai
"turėjo" duot autonomiją, ir
diplomatai "turi" duot ne-
pri klausomybę.

Bet jeigu diplomatai ims
ir neduos to, ko iš jų laukia-
ma — ką tuomet darys San-
dara ir visi jos šulai? Yra
juk labai daug pamato spēt,
kad diplomatai gera valia
tikrai neduos Lietuvai nie-
ko; taip jie bent elgėsi iki
šiul visuomet. Taigi prie ši-

tokio klausimo turėtų but
prisirengęs kiekvienas, ku-
ris stato tam tikrus "reika-
lavimus" sulig Lietuvos.

Pas tautininkus tečiau ve-
lūti įieškotum atsakymo į
šitą klausimą. Jie jo netu-
ri. Jie bijo jį net sau už-
duoti. Ažuot pagalvojus a-
pie jį, jie skubina "veikti".
Taip daro žmogus, kurį per-
sekioja kokia nemaloni min-
tis: jisai kruta, šnypščia —
kad tik nelabą mintį nu-
baidžius nuo galvos.

Vakar tautininkai susi-
rinko ir nutarė "reikalaut"
autonomijos; šandie jie su-
sirikino ir nutarė "reikalaut"
"nepri gulmybės"; ryto jie
susirinko ir nutars vėl ko-
nors "reikalauti". Tai yra
"veikimas". Pirmia jie siun-
tė Europon Karužą, dabar
jie siunčia šliupą. Tai irgi
yra "veikimas".

Veikimas, kuris nežinia
kam reikalingas ir prie ko
prives. Kad tik būtų vei-
kiama, nes baugu ir pamą-
styti, kad iš viso to veikimo
gali nieko neišeiti.

Apžvalga

KODEL JIE ATSIMETA?

Klerikalų spauda paskutiniu
laiku činė labai garsiai dejuoti,
kad lietuviai kaikiuriose koloni-
jose atsimeta nuo rymo-katali-
kiskųjų kunigų ir čina pas "ne-
pri gulmynguosius". Kaldę už
tų žmonių šalinimasi nuo rymo
-kat. bažnyčios klerikalai verčia
ant "pagavikų" ir "bedvių".
Bet iš kitos pusės mes girdime
"kelcių" tulas p. P. Bartke-
vičia, iš Cambridge, Mass., ku-
ris atvirai prisipažįsta prie "ne-
pri gulmyngųjų" parapijų rėmi-
mo:

Iki šiolei mes pribudavo-
jom Amerikoje daug Rymo
katalikų bažnyčių, kurios lė-
savo daug tukstančių dolo-
rių, ir tų turtų per kunigų
pasidarbinavimą užrašēm ari-
šių vyskupams. Reikia, mes,
lietuviai, pasislatom bažny-
čią, o arišis ant mūsų savies
ponas ir mes jau neturim
prie jos jokios teisės. Pavyz-
džiai paimekim kad ir Cam-
bridgej. Čia mes pasta-
tēm bažnyčią, kuri kaštavo
\$50,000. Kardinalas atsiuntė
kunigą, kuris tuoju ir užra-
šė ją ant kardinolo vardo.

Kokių mes dabar turim iš
to naudą? Yra puiki svetainė
po bažnyčią, bet negalima jon
kojos inkelti. O ką galima
gero bažnyčioje išgirsti? Nie-
ko, apart keikimų, koliojimų
ir žmonėms apykaklių plėsi-
mo. Ir negalime to blogo pa-
taisyti, nes bažnyčios ponu
yra kardinalas. Ji mūsų kru-
vinais centais pastatyta, bet
teisės prie jos neturime. O
nuo kardinolo ko mes galime
tikėtis? Nieko, o nieko!
Kuomet mūsų kunigas dasič-
dė mums iki gyvojo kaulo,
pradėjom prašyti jo malonės,
kad duotų kitą kunigą. Bu-
vo pas kardinolą siųsta net
7 kartus delegacija su gra-
žiausiais prašymais; daug
rašyta ir prašyta, o vienok
neišklaušė mūsų malda-
vimų. Kardinalas mums ve-
ką pasakė: Neikit pas kun.
Krasnicko, eikite į arišių
bažnyčią arba į lenkų bažny-
čią." Mes sakom, kad nesu-
prantam lenkų kalbos, o mu-
sų moteris dar labiau nemo-
ka kitų kalbų, išskyrus lietu-
višką. Tuomet kardinalas
mums liepė: "Sudėkite \$6,-
000.00 ir atneškite man, o ry-
toj kun. Krasnicko, nebus
Cambridgejė." Mes nega-

lėjom kardinolui sudė-
da reikalauti \$6,000.00.

Mes pamatēm, kad mūsų
dvasiškiškai rupi tik žmonių
pinigai, o ne jų gerovė. Pa-
sisavino mūsų bažnyčią ir da
reikalauti \$6,000.00.

Mes pamatēm, kad mūsų
Rymo katalikų dvasiškiškai
rupi tik mūsų pinigai ir mes
tuo pasipiktinam. Dėlto
mes ir pradėjom iverti tau-
tiskos parapijos jo trūstas ne-
galės daryti sau biznio. Bet
mums jo biznis ir nerupi.
Mums rupi mūsų pačių labas.
Mums rupi, kad pastatyta
mūsų pinigais bažnyčia būtų
mūsų savastis, o ne kokio ten
airišio. Mums rupi, kad mu-
sų kunigas apykaklių žmo-
nėms nedraskytų, su mote-
rimis nesimūstų, per pamok-
lus nekeiktų, bet mokytų
mus. Tai ve, koel mes re-
miam tautiską parapiją.

Kas nepripažins, tad šitose
p. Bartkevičiaus žodčiuose yra
labai daug tiesos? Bū jiai daro
ir vieną nemažą klaidą. Jisai
sakosi nenorįs, kad žmonių pi-
nigais pastatytosios bažnyčios pa-
tektų "airišų" vyskui priklaus-
ti prie "Rymo trusto". Na, o
jeigu vyskups, kuriam šandie
rymo-katalik parapijos užrašo
savo bažnyčią, būtų lie-
tuvis, o ne airis, antomet jau
viskas būtų gerai? Išku, kad
dalykas nuo to neik nepersi-
keistų, kadangi lietus vysku-
pas gali taip-pat buti Rymo trusto
narys, kaip ir šis.

Į šitą dalyką reik atkreipti
atidžią, kadangi mų klerika-
lai jau galvoja apie tuvo vys-
kupo gavimą, matami, kad
lietuviai nenori kiti turtus
"airišiams". Jeigu klerika-
li plenas išsipildytai jie sa-
kytų, kad dabar jį lietuviai
stato bažnyčias sau ne svei-
niams; tuo-gi tai "Rymo
trustas" per lietuvių kupą val-
dytų tas bažnyčias-pat ge-
rai, kaip ir šandie.

Idant žmonių suatas tur-
tas parapijose priklytų žmo-
nėms, reikia parapijų išrašyt
jį ant savo vardo, o ant vys-
kupo arba kunigo, valdo tu-
rta, tas valdo parą. Kol pa-
rapijos turtas bus asiškijos
rankose, tol parapijs tarnaus
dvasiškiškai. O turt atbulai:
dvasiškičia turi tarpaparijo-
nims. Kad to ats, reikia,
kad parapijonis boparijos
turto savininkai.

KLAIDA IR JOS PATAISYMAS.

"Atletis" rašo:

Gavonė žinią, kad Lietuvos
demokratų Partijos dabar
Rusijoje gyvenanti dalis nuė-
mė "interdikta" nuo Centra-
lio Komiteto ir Lietuvių Dr-
jos nukentėjusius nuo ka-
rės šelpiti. "Interdiktas,"
kaip žinoma, mestas buvo dar
Vilniuje draugijai besiorgani-
zuojant, kuomet dabar ir A-
merikų garsusis kun. Malia-
uskas, atsivedęs būrį davatų,
atstūmė nuo valdybos visus
jam nepatinkamus žmones.
Ligšiol mums buvo daug ne-
aiškumų dėl tolimosios san-
tikių tosios draugijos ir L.
Demokratų Partijos. Tik da-
bar platesnių žinių tegavome
iš pirmųjų rankų. Pasirodo,
kad ir tuomet nevisi L. De-
mokratų Partijos nariai ve-
ikėjai pritarė boikoto taktikai.
Bet kunigų Maliausko, Olsau-
skio taipgi ir kaikiurių kitų
asmenų pasielgimai buvo taip
erzinantys, kad kraštutinieji, y-
pač iš šalies kaikiurių nesuka-
lbanų, bet vis tik įtekmingų
asmenų įkalbami, paėmė vir-
šų ir didžiama balsų nutarė,
kad demokratai negali daly-
vauti nei draugijoj, nei jos
komitete. "Šitą tai mes ir va-
diname "interdiktu", kuris
tesėsi net ligi pracių metų
rudenio.

Kad tasai žingsnis buvo
klaidingas — nereikia nei ai-
škinti. Nuo karės nukentė-
jusių žmonių šelpimas nėra
politikinės programos princi-
po dalykas, ir dėlto šiame at-
sitikime atsisakymas su kitos
srovės žmonėmis išdėd dar-
buotis yra gana didvėl takti-
škos klaida, kurią reikėjo jau
senai pataisyti.

merikiečiams nieko naujo, k-
dangi jie jau senai žino, jogei
Petrapilio draugijoje kartu su
klerikalais dalyvauja ne tik de-
mokratai, o ir social-demokra-
tai.

Bet jeigu "At." sako, kad Lie-
tuvos demokratai padarė didelę
klaidą, pasitraukdami iš drau-
gijos, kurią užvaldė klerikalai,
tai ką ji turi pasakyt apie savo
partijos sėbrus, pabėgusius iš
L. S. Fondo? Tą Fondą tauti-
ninkai įstėigė kartu su sociali-
stais ir bopartyvės visuomenės
atstovais; jo komitete jokia par-
tiją neturėjo absoliutės čidžiū-
nos vietų (socialistai turėjo ly-
giai pusę); tautininkų veikimą
suvaržyt Fonde niekas negalė-
jo; turėdami savo partijos žmo-
gų vieno kasieriaus vijoje, tau-
tininkai buvo apsugoti nuo to,
kad Fondo pinigai nebutų su-
varloti priešingam jų norui ti-
kslui, — ir visgi jie išdūmė
savo fondo įstėigę. Tiktai dėl-
to, kad jie negavo palmt L. S.
F. į savo partijos kontrolę

Socialistų laikraščių santikiai.

Kadangi santykiai tarpe
socialistų laikraščių vis dar
iššaukia daug svarstymų ir
ginčų, tai šiuo pavedame
tam klausimui dar vieną il-
gesnį straipsnį.

Dabartinis dalykų stovis
pas mus tame klausime yra
negeras. Visi tatau pripa-
žįsta ir visi įieško išėjimo.

Tarpe mėginimų surasti
išėjimą iš dabartinio padė-
jimo yra vienas, kurį nuro-
do tuli "sąjungiečiai iš mi-
nios". Jų nuomonę neseniai
išreiškė drg. Giedrys; kitą-
syk jos karščiausiu reiške-
jy buvo drg. Tuinila; ir jos,
matoma, tvirčiausiai laikosi
L. S. S. Massachusetts'o ra-
jono didžiuna.

Drg. Giedrys, rašydamas
"Kovos" 1-ame š. m. nune-

ryje, tarp ko kita pasakė:
"Ir todėl, draugai sąjungie-
čiai, kas nebutų "Kovos" re-
daktorius, mūsų uždavinys
yra rupinties, kad Sąjungos
organas stovėtų visuomet
pryšakyje, o ne užpakalyje,
kaip kad ikišiol, kad ne "Ko-
va" sektų kitais laikraščiais,
bet kiti soc. laikraščiai ja
sektų". Vadinasi, klausimo
išrišimas labai trumpas ir
paprastas: Pastatykime
"Kovą" į pryšakį, o kitus
laikraščius į užpakalį — ir
bus užbaigta visi keblumai.

Vienok taip lengvai ir pa-
prastai šitokie supainioti
klausimai neišsiriša, kaip
mano Giedrys ir jo vienmin-
čiai.

Ką reiškia padaryt "Ko-
vą" visų soc. laikraščių va-
dovu (kad ji stovėtų pryš-
akyje, o kiti laikraščiai užpa-
kalyje)? Ir kaip galima to
atsiekti, neatsižvelgiant net
į tai, kas bus "Kovos" redak-
torium? Aišku, kad čia pa-
sakyta nei šis, nei tas — pa-
sakyta žmogaus, matoma,
neturinėio jokios nuovokos
apie tai, kas yra laikraštis.

Laikraštis gali vadovaut
tiktai savo morale ir intelek-
tuale intekme. O ta intek-
mė priklauso nuo jo turinio.
O turinys priklauso pilnoje
eilėje nuo laikraščio redak-
cijos. Pasodink menkai iš-
manantį žmogų laikraščio
redakcijoje, ir laikraštis nie-
ku budu nepajiegs atsistot į
"pryšakį", — kad ir jį dar
taip energingai stumty prie-
kyn jo šalininkai.

Norint "Kovą" laikyti ne
užpakalyje, prisiema galvot
pirmiausia apie tinkamą jos
kaip padaryt, kad tasai gal-
vojimas nepalikyt be pasek-
mių? Tuli draugai čia vėl
turi gatavų ir "paprastų"
receptų. "Kovos" redakci-
ja, pavyzdžiui, trečiame sa-
vo laikraščio numeryje sa-
ko: "Kad Sąjungos organas
visiškai nupuola, kad jis be
redaktoriaus lieka, tie drau-
gai iš privatinųjų laikraščių
padejuoja, padejuoja, bet
patis anaipolt nesiskubina
Sąjungos organų iš balos
traukti, nes jie turi artimes-
nių sau darbų — savo laik-
raštyje. Teisybę pasakius,
jiems da geriau, kuomet Są-
jungos organas taip žemai
stovi: tuomet nebaisi jiems
jų konkurencija." Iš to iš-
eina, kad visas dalykas pri-
klauso nuo pustuzinio as-
menų, kurie dirba "privati-
nių" laikraščių redakcijose,
arba tikriau pasakius, nuo
tų asmenų gerumo ir blogu-
mo. Jeigu "privatinų" lai-
kraščių redaktoriams įkvėpt
tokia gerą dvasiją, kad jie
visuomet skubintųsi į pagel-
bą Sąjungos organui, tai ji-
sai niekuomet nepakliutų į
"balą" ir neatsidurtų "už-
pakalyje".

Bet tokie išvadžiojimai,
neišlaiko jokios kritikos.
Kiekvienas gali suprast, kad
minėtųjų "privatinų" lai-
kraščių redaktoriai anaipolt
nėra taip liuosi šokinēt su
savo pagelba šen ir ten, kaip
mano "Kova". Paprastai jų
redaktorių buvis yra gana
ankštai surištas su jų dar-
bu. Mest jį reikštų jiems
dažniausia netekt to pragy-
venimo šaltinio, kurį jie tu-
li. Jeigu — gi Sąjunga, ku-
riai jie padėtų "ištraukt iš
balos" "Kovą", po to pasa-
kytų jiems. "Mauras atliko
savo, mauras gali eiti" —
kas tuomet?

Tai, vadinasi, vien "dar-
bininkišku žvilgsniu" imant
dalyką, pasirodo, kad bėgiot
"Kovai" į pagelbą yra ne
taip lengva. Bet yra dar ir
kitų žvilgsnių. Apleidam-
mas laikraštį, prie kurio į-
stėigimo ir sustiprinimo re-
daktorius dažnai esti dau-
giausia prisidėjęs, jisai ska-
udžiausiai jam pakenktų.
"Kova" būtų "ištraukta iš
balos", bet patektų į "balą"
kitas laikraštis: — ar rezul-
tate nuo to būtų koks laimė-
jimas socialistų judėjimui?
Nevisuomet.

Pagalios įiegu privatu-
tols paprotys, kad "gyvoti-
nių" laikraščių redaktoriai
visados, mesdami "savo" lai-
kraščius, bėgtų gelbēt "Ko-
vą", kuomet tik jai pasidaro
keblu, tai tuomet "privati-
niams" laikraščiams grasin-
tų pavojus visiems nuolatos
buti "baloje".

Klaida būtų manyt te-
čiaus, kad tatau bent visi-
kai paliuosutų L. S. S. or-
ganą nuo keblumų. Tai dar
klausimas! Senesnieji są-
jungiečiai pamena gerai,
kokios aplinkybės anamet
privertė drg. J. Baltrušaitį
traukties iš "Kovos". Pasa-
kysime jiems dar vieną fak-
tą. Apie ketveri suvirsim
metai atgal vienas dabarti-
nių "privatinų" socialistų
laikraščių redaktorių, reng-
damasis keliaut Amerikon,
užklaušė per vieną L. S. S.
Literatūros Komiteto narį,
ar jisai (klausiantis) nebu-
tų reikalingas "Kovai". Ga-
vo atsakymą: "Kovoje" da-
bar dirba žmogus, kuris są-
žiningai atlieka savo parei-
sas, tautai būti nefeisina
statyt kitą jo vieton ir jį pa-
likt be "džiabo". Gavusis
tokį atsakymą, pilnai sutiko
su L. K. nario nuomone, jo-
gei atimt "džiabą" iš žmo-
gaus negerai (jeigu taip sto-
vi dalykas), ir vėliau, buda-
mas pats be "džiabo" per
keletą mėnesių, jisai nė ne-
bemėgino klabinoti "Kovos".

Tai tik drg. Kapsu-
kas atvyko Amerikon tokiu
patogiu laiku, kad L. S. S.
P. K. galėjo jį pasitikt su
pasūlymu dvidešimpenkinės
ir garbingos progos "traukt
iš balos" "Kovą".

Trumpai sakant: organi-
zacijos laikraščio pastaty-
mas priklauso ne vien nuo
kandidatų į jo redaktorius,
o ir nuo organizacijos sto-
vio (finansinio stovio, vidu-
jinės tvarkos, narių supratimi-
mų ir tt.).

Tai čia viena klausimo
pusė. Bet aprupinimas "Ko-
vos" gerai redaktoriais dar
anaipolt nenustato santykių
tarpe "Kovos" ir kitų soc.
laikraščių. Kodel šitie laik-
raščiai turi but "užpakaly-
je" "Kovos", kuomet pasta-
roji išlips iš "balos"? Seka
kitu laikraščiu tas laikra-
štis, kuris pats kelio nežino.
Na, o jeigu jisai kelį žino?..
Tuomet, aišku, jam nėra rei-
kalo sekti ir but "užpakaly-
je".

Nors daugelis sąjungie-
čių, matoma, nepajiegia sau
tokio dalyko įsivaizdint,
kaip apsiejimas be "pryš-
akio" ir "užpakalio" laikraš-
čių šeimynoje, bet ištiesy tai
toks padėjimas socialistų
spaudoje turėtų buti norma-
lis.

Dalint laikraščius į to-
kius, kurie turi "vadovaut",
ir į tokius, kurie turi "sekti",
yra apskritai didelė nea-
(Seka ant 6 pusl.)

Jaunuomenės Skyrius

Barytas Kaunis.

Kur Beplaukti.

(Iš "Nauju Taku".)

Sirdy, kaip juroj,
Tai vienį verpetai,
Tai vilnys nurinę
Liuluoja iš leto.

Kartais kyla juodos bangos
Su viršune kruvina,
Kaip gyvatės, brukas,
rangos,
Duksta viesula pikta!

O Vėtrai nurimus
Vėl pauku, taip jauku,
Ir Džiaugsmo šešėliai,
Kaip Dvasios vėl plauko.

Negaliu aš persiskirti
Su širdim ir su valtim...
Nežinau, kur besifirti
Ar jurosa, ar širdin!

Iš Jaunuomenės Vargų.

Yra žmonių, kurie nesupran-
ta, arba nenori suprasti, kas tai
yra nuo karės nukentėjusieji ir
kas tai yra vargas?...

Netoli gardino miesto buvo
miestelis Druskininkai. Tame
miestelyje gyveno Čiurlioniai.
Turėjo savo mažus namelius ir
su šeimyna varginai maitinosi.

Vyresnysis sunus, žinomas
artistas, pirm kelerių metų nu-
mirė.

Karė užstoja antrąjį sunų
ir kariuomenę paėmė. Netrukus
ji sužeidė; gulėjo ligonbutyje
pritrunktas, apkuręs, apsvaigęs.
Vyresnysis mergaitė dar prieš
karę, t. y. "Zibūrelis" stipendi-
ją, mokinosi i liaudies mokyto-
jas. Vasarą vakacijoms buvo
namie pas tėvus.

Vokiečiams ant Gardino už-
gula. Druskininkus sudaužė, su-
stegino. Čiurlionis — tėvas mi-
rė. Čiurlionienė su vaikais,
dviejų mergaitėmis ir sunumi
ištrūkusi iš po geisro ir šovinių,
nuogai, be grašio kišeniuje, be
duonos kasiuo, atbėgo Vilniui.

Čia vietiniai lietuviai, kiek kas
išgelbėjo šelpė juos ir maitino.

Rudenio visos įstaigos ir mo-
kyklos traukėsi į kitus miestus
— toliau nuo karės, nes vokie-
čiai ėmė gulti jau ir ant Vilnaus.

Čiurlionienė su vaikais ir ki-
tais pabėgėliais daskasė iki Ma-
skvos. Tenai vaikai įstojo į mo-
kyklas, nes karės laike valdiško-
se mokyklose, pabėgėlius priima
tikrai, už mokslą nieko nereikia
mokėti. Visi maitinosi visuo-
menės pašalpomis, tankiausiai,
žinoma, pusbadažiai...

Suvalkų gub., Marijampolės
miestelyje, gyvena Jablonskienė,
našė. Samdė butą, mokines
užlaikė, šiaip taip, nors vargi-
nai maitinosi. Jos duklė gim-
nazijoje mokinosi.

Alena Jablonskytė ir Veroni-
ka Brazytė, Marijampolės gim-
nazistės, pasakojo:

— Kaip jau ateina artin vokie-
čiai, jau šoviniai trankosi, per
galvas laksto jau ir gaisras, ug-
nis mieste. Žmonės laksto, kur
kas bejmano... Kas pėsčias, kas
važiuotas, grobstosi, skuba iš po
ugnies išplūti.

Mes susigriebėmė — sako
šiek tiek drabužių, valgio, me-
ties ir užėmė, bet įsisėsti nėra
galios, senius tik vėža, o jaunie-
ji gali pėsti bėgti.

Nespėjo dar ne iš vietos veži-
mas pasijudinti, kaip vokiečiai
iš kitos pusės į miestą — Ura su
trenksmu, muzika, maršu — ė-
mė versties... Toks pakilo su-
žūsimas, išsigandę žmonės ėmė
per kits kitą pulti, važiuoti, bet
gi, puolinėja, grobstosi, šauka-

ja, verkia, vaikai klykia, laksto
nuo tėvų paklydę, o čia šoviniai
trankos, kapelija rėžia net žo-
mė dreba.

Mudvi ir vienas mažas moki-
nys, pasileidome lėkti, tik nuo
ugnies, nuo šovinių toliau. Bė-
game — sako — tiesiai per lau-
kus, be kelio, be tako, nosies tie-
sumu, per pelkes, pievas, bėga-
me, — pakrūtė pasilsėsim ir vėl
bėgame, kad tik toliau nubėgti...
Ir atsidurėme į Nėmung... Pa-
sibaigė mūsų kelias — sako —
juk upės — neperbrisi...

Panemuniais slapstėmės po
krumus. Užėjo naktis, šalta,
mūsų bluskelės plonos... čia val-
gyt norisi, pavargome, pailsome,
nėr kur dingti.

Duonos kasiuo niekur gauti.
Žmonių nė balso: išsislapstė ar
toliau išlaskė. Nėra rodos —
rokuojamės — grįšim į miestą
gal saviškius. — mamą tebėra-
sim...

Einame — sako — atgal, su-
šilom, išalkom, becidami ir at-
sidurėm į kažin kokį piliną.
Tik, žiurim, iš to pilimo šautu-
vai, durtuvai, vokiečių augstos
kepurės kyš! kyš! kyš! —
Akis kareivių spindi, į mus žiu-
ri...

Nusigandome! Stovime kaip
įsmiegti...

Kareiviai tuoj mus suėmė, nu-
vedė pas vyresnįjį. Tas — sako —
— kaip neims mus koliauti, vo-
kiškai barti, šaukti...

Mes jo kalbos nesuprantame,
tik iš balso, iš jo akių matome,
kad supykęs kolioja, kojomis
trepsėja... Mes tylime. Išba-
ręs mus, liepia vesti pas kitą vy-
resnį.

Tuoju apstojo mus kareiviai —
sako — su šaudyklėmis, durtu-
vais, kaip areštantus nuvarė pas
kitą vyresnį.

Tas mandagiau — sako —
— kažin ką mums pasakoją, bet
mes nesuprantame. Kas mes ir
iškur — rusiškai pasisakėme,
paskui liepė mus paleisti.

Vilniuje mergaitės pirmą sy-
kį, nežinomas joms miestas,
nepažįstami žmonės, o jie nu-
driskę, drabužiai nuplyšę, vie-
nos duklės purvini, vos gyvi pa-
vargę... batų kulnės atkritusios,
pirštai išlindę, kojos puslės, nė
pastogės, nė duonos kasiuo.

Kažinkas iš vietinių lietuvių
padavadijo joms "Zibūrelį" ir
parodė. Mergaitės atėjo pagel-
bos įsiskoti. "Zibūrelis" jas
aprupino, gavo marškinius per-
sivilkti, vieną kitą švarkelį —
vėjo perpučiama. Parupino
joms butą ir maisto, kad nors
badu nemirti. Daugi "Zibūre-
lis" pasirupino ir į gimnaziją
jas įstatė...

Ant žiemos tos mokinės atsi-
dūrė Voronėje, po globa kun.
Olšauskio.

Tenai visoms mokinėms per
prievartą liepta mokintis Yčo
gimnazijoje.

Aukštųjų klesų gimnazistės
mato kame geriau mokslas pa-
statytas, įstojo į valdišką gim-
naziją. Už neklusnų palie-
pimo, mokinietės yčinei gimna-
zijoje kun. Olšauskis išmetė
jas iš bendrabučio. Be jokios
pašalpos tiesiai ant gatvės.

Moksleiviai, kiek kas išgalė-
jo sumetė keliolai ir jos atsi-
kasė į Maskvą. Čia įstojo į gim-
naziją.

Ursulė Tauskytė iš Suvalki-
jos, aukštųjų agronomijos kur-
sų kursistė, Maskvoje, taip-gi
"Zibūrelio" stipendijate. Atbė-
gusi į Vilnių dėl karės pasako-
jo.

Dvi seserį ir brolis buvę pas
tėvus vakacijoms. Tuomet vo-
kiečiai užėmė Suvalkiją, jų nu-
muose apsigyvenę oficialiai.
Vienas prisikabinęs prie tos
kursistės, kulbines važiuoti su
juo į Prusų. Ta, žinoma, ne-

Vaikščiojame, verkiame: iš
miestelio kareiviai neleidžia nė
kojos iškelti. Pastebėję ant gat-
vės oficialiai užkabinė, nėr kur
dingti.

Netoli miestelio gyveno mūsų
pažįstamas ukiniškas — pasu-
kojo mergaitės — pas jį vokie-
čiai savo arklius pastatė, gany-
lose liepė jam ganyti, prižiūrėti
ir kur prieiklia kam vežimo, va-
rė jį atvežti.

Pamatėme — sako — jį at-
važavus į miestelį su kareivių
reikalais, mes užpuolėme jo pra-

štyties, kad pasigailėtų, kaip no-
rint nus išvežti iš miestelio.
Prizadėjo pamerginti, jei pasi-
seks.

Atlikęs su kareiviais važio-
vamo mudvi susisėdome į veži-
mą, jo maišais gūčimis apsi-
siaučėmė. O tą vaiką mūsų
drauga, mokinį, žmogus užso-
dino ant vokiečių arklio vedamą
pas save į ganyklą.

Išvažiuojant iš miestelio, ka-
reiviai klausia:
— Kokius čia mergas veži?
— Nevalia!

Čia — sako — mano dukteris,
vežiuos namo prie darbo... O
čia — rodo į mokinį — pienuo
jūsų arkliaus ganyti.

Kareiviai atsitraukė, — išlei-
do.

Taip tas gimnazistės žmogus
vos išvežęs.

Sodietis pas save pernaktinęs
visus, pavalgydinęs ir tie kelia-
vą toliau.

Dar mums prieš akis pavo-
jus — sako — maskolių stovyk-
los (linijos). Kaip čia pasiseks
praslinkti? Rupinamės, klai-
džiojame, pavargome ir susisė-
dome pamiškij ant kalnelio pa-
silsėti. Tik, žiurime — sako —
atėjo vokiečių kareiviai raiteli-
ai, pamažu, poromis greta, jo-
ja šnekdami, cigarus rukiya-
mi...

Mes jau apnūrėme; čia jau
pamatys mus nesijudiname nė
krust... iš baimės net širdis nu-
stojo plakti... Tik iš miško
kiškys! pykst! rusų šuiai! Vo-
kietytis vienas kibaldai! nuo ar-
klio nuvirto. Kiti susisukę,
kaip žaibas, zovadais nulėkė
atgal į miestelį.

Rusai išlindę iš miško, pasi-
griebe nušautįjį vokiečių, nusi-
nešė.

Mes atsipekėję iš išgąsčio —
sako — bėgome toliau, suprato-
me jau į rusų pusę išėję...

Bėgdami toliau, kur įėjė pas
ukininką valgyti gavę, kur į nak-
vynę pasiprašė.

Kitas žmogus pasigailęs, pavė-
žins juos truputį ir vėl pėsti ke-
liau... Ant gelžkelio prekinia-
me vagonė, gavę stotį dykiai pa-
važiuoti... Taip vargais nega-
lais daskasė iki Vilnaus.

Vilniuje mergaitės pirmą sy-
kį, nežinomas joms miestas,
nepažįstami žmonės, o jie nu-
driskę, drabužiai nuplyšę, vie-
nos duklės purvini, vos gyvi pa-
vargę... batų kulnės atkritusios,
pirštai išlindę, kojos puslės, nė
pastogės, nė duonos kasiuo.

Kažinkas iš vietinių lietuvių
padavadijo joms "Zibūrelį" ir
parodė. Mergaitės atėjo pagel-
bos įsiskoti. "Zibūrelis" jas
aprupino, gavo marškinius per-
sivilkti, vieną kitą švarkelį —
vėjo perpučiama. Parupino
joms butą ir maisto, kad nors
badu nemirti. Daugi "Zibūre-
lis" pasirupino ir į gimnaziją
jas įstatė...

Ant žiemos tos mokinės atsi-
dūrė Voronėje, po globa kun.
Olšauskio.

Tenai visoms mokinėms per
prievartą liepta mokintis Yčo
gimnazijoje.

Aukštųjų klesų gimnazistės
mato kame geriau mokslas pa-
statytas, įstojo į valdišką gim-
naziją. Už neklusnų palie-
pimo, mokinietės yčinei gimna-
zijoje kun. Olšauskis išmetė
jas iš bendrabučio. Be jokios
pašalpos tiesiai ant gatvės.

Moksleiviai, kiek kas išgalė-
jo sumetė keliolai ir jos atsi-
kasė į Maskvą. Čia įstojo į gim-
naziją.

Ursulė Tauskytė iš Suvalki-
jos, aukštųjų agronomijos kur-
sų kursistė, Maskvoje, taip-gi
"Zibūrelio" stipendijate. Atbė-
gusi į Vilnių dėl karės pasako-
jo.

Dvi seserį ir brolis buvę pas
tėvus vakacijoms. Tuomet vo-
kiečiai užėmė Suvalkiją, jų nu-
muose apsigyvenę oficialiai.
Vienas prisikabinęs prie tos
kursistės, kulbines važiuoti su
juo į Prusų. Ta, žinoma, ne-

Vaikščiojame, verkiame: iš
miestelio kareiviai neleidžia nė
kojos iškelti. Pastebėję ant gat-
vės oficialiai užkabinė, nėr kur
dingti.

Netoli miestelio gyveno mūsų
pažįstamas ukiniškas — pasu-
kojo mergaitės — pas jį vokie-
čiai savo arklius pastatė, gany-
lose liepė jam ganyti, prižiūrėti
ir kur prieiklia kam vežimo, va-
rė jį atvežti.

Pamatėme — sako — jį at-
važavus į miestelį su kareivių
reikalais, mes užpuolėme jo pra-

štyties, kad pasigailėtų, kaip no-
rint nus išvežti iš miestelio.
Prizadėjo pamerginti, jei pasi-
seks.

Atlikęs su kareiviais važio-
vamo mudvi susisėdome į veži-
mą, jo maišais gūčimis apsi-
siaučėmė. O tą vaiką mūsų
drauga, mokinį, žmogus užso-
dino ant vokiečių arklio vedamą
pas save į ganyklą.

Išvažiuojant iš miestelio, ka-
reiviai klausia:
— Kokius čia mergas veži?
— Nevalia!

Čia — sako — mano dukteris,
vežiuos namo prie darbo... O
čia — rodo į mokinį — pienuo
jūsų arkliaus ganyti.

Kareiviai atsitraukė, — išlei-
do.

Taip tas gimnazistės žmogus
vos išvežęs.

Sodietis pas save pernaktinęs
visus, pavalgydinęs ir tie kelia-
vą toliau.

Dar mums prieš akis pavo-
jus — sako — maskolių stovyk-
los (linijos). Kaip čia pasiseks
praslinkti? Rupinamės, klai-
džiojame, pavargome ir susisė-
dome pamiškij ant kalnelio pa-
silsėti. Tik, žiurime — sako —
atėjo vokiečių kareiviai raiteli-
ai, pamažu, poromis greta, jo-
ja šnekdami, cigarus rukiya-
mi...

sutinka, kratosi, o tas neatlei-
džia jos nė ant valandos, vis
geruoju kalbina.

Matau — sako — kad čia blo-
ga, čmiau nuo jo slapstyti-
nesirokuoti... Tas supykęs ė-
mė šaukti:

— Nenori geruoju klausyti, aš
ir po gvoit, be loskos išsiveiu
tave... Įstumė į kamara, užra-
kino ir pastatė kareivį prie du-
rų sergėti.

— Šaukiau, rėkiau — sako —
baldžiaus, duris bražiau — ne-
paleidžia. Matau, kad ne juo-
kai, čmiau manyti, pati gelbė-
ties...

Kamaroje langelis mažas,
sunku bus išlpti... Kaip bus
taip, mėginasi. Sugriebiau pa-
galį išmečiau langelį, galvą iš-
kišusi žiuriu — čia sargų nėra.
Priebėkšniais mėginu išlpti.

Iškišau — sako — galvą, vie-
nų, ranką, toliau niekaip neišlpti-
pu. Atsitraukusi atgal nusime-
čiau drabužių, tuos pirmu iš-
mečiau per langelį, vėl lendu,
Spardaus — sako — stumiuosi
vos-ne-vos išlptinai pečius,
tuomet jau rankomis atsirem-
dama išsismaukiau per langelį.
Užsimetusi atgal drabužius pa-
sileidau bėgti ant miško.

Lėkiu, kiek beįsmaukdama —
sako — jau netoli miško gir-
džiū atsigena kareiviai, šaukia
sustoti. Aš neklusau, tik le-
kiu, kiek tik spėkos neša. Bet
jie greitai, prie pat miško nu-
tvėrė mane vilkti atgal.

Pakritau — sako — ant žė-
mės taip šaukiu, taip klykiu,
kiek tik galvoje balso.

Kareiviai bando mane vesti;
aš nė ant kojų nestoju, jie ma-
ne vilkti... Grobstaus — sako
— grobstaus už krūmų, už me-
džių, įsikibusi tik rėkiu, klykiu!
Manau sau: — tegul užmuš
verčiau, bet nebegrįšiu.

Kareiviai tampė, tampė —
sako — ir geruoju šnekinu...
Aš vis rėkiu, klykiu, kiek šiga-
lėdama. Supykę kareiviai, pa-
spyrė mane ir nuėjo spjaudy-
dami.

Belampydami mane — sako
— bevilkdami sudraskė drabu-
žius, rankoves nuplėšė... Gerai,
kad naktis užėjo. Kol išaušo
daskasiau iki dėdės... namo bi-
jojaus begrižti...

Paskui su dėdės pagalba at-
bėgusi į Vilnių. Gavusi iš "Zi-
būrelio" pašalpą, išvažiuo at-
gal į mokslą.

Visos tos pabėgėlės nors la-
bai vargsta, vistiek mokiniai.
Nes visose mokyklose nuo už-
bėgėlių neima užmokėsnio už
mokslą ir prie visuomenės pa-
šalpos mokiniams lengviau pri-
eiti.

Maistas — kaip pačios moki-
nės juokiasi:
— Nepadvėsim badu! Užten-
ka dienoje sykį pieno stiklinės
ir duonos šmotelio. O jei ga-
lima dešros čvertelę nusipirkti
— tai jau Velykos.

Vis dar galima išskentėti, kol
nešalta. Bet užstojo žiema,
speigai... Kambarėliai šalti, net
vėjas per langus snaigules švil-
pina...

Kas nežino Rusijos speigų?
Malkos kurui — neįkandamos,
Čia nėra ko šiltesnio ant nuga-
ros užkabinti, nė kuom naktį už-
sikloti...

— Dieną, naktį tik drebėk —
sako mergaitės — tik kuždėk.
Kol nulėksim į mokyklą, rankos
kojos ir ledų sukimba... vis tik
mokslu metų nesugaišinsim...

— Čia vėl prisijėjo "Zibūrelis"
parupinti joms pašalpą, šiltes-
niems drabužiams, batams įsi-
taisyti.

Kiek tokio ir tam panašaus
vargu tarpe jaunuomenės abie-
jų lyčių, nė apsaityti negalima.
O kas nematė, tai ir neatjaucia
to vargo: nenori mokinį prie
mukentėjusių nuo karės prisika-
tyti.

*) Mitiška skolinai iš Otto Me-
jer.

Pauksmėje.

Vėlyvą vasaros naktį, kada
mėnulio tylumoje plaukė per
mieguistas erdves ir lakstinga-
lė šodnė savo skardų balsoju
tarp medžių šakelių čiulbėjo,

ji sėdėjo pauksmėje ant veleni-
nio suolo, apaugusio žydinčio-
mis kvietkomis, po plačiomis
liepos šakomis, kurios lapelius
švelnus vasaros vėjas, lyg bu-
čiuodamas judino; tie-gi savo
voro girdimu šlamėsiu, karts nuo
karto pynėsi su lakstutės žavė-
jančia daina ir ardė tą paslap-
tingą nakties tylą.

Ji savo galvelę parėmusi ant
mano pečių ir sunkiai alsuoda-
ma drebančiu balsu prabilo:

"Ah, brangusis! Gyvent man
niebilingi liko. Aš greit mirsiu,
bet tu neverk ir nesikankink dėl
manęs... tas viskas praėis"... Ir
jos rankos man kaklą medliai
apkabino.

Tuo tarpu lakstutė vis gailin-
giau čiulbėjo, apie meilės sady-
bę ir slaptinę grožybę nakties.
O aš griaučiai žiūrėjau į savo
meilutės akis, kurios gėso, gėso
ir temti pradėjo...

O! beširdė liga, nesigailėjo
vos tik pražyduos jaunystos,
kuri vyto, lyg pirmus, pilnus a-
romato žiedelius išleidusi gėle-
lė, pakirsta begailėstingą dalgį.
Ir aš, kuris mylėjau ją tokiu
meile, kokią tik žmogus su-
pratimas įsivaizdinti tegali, esu
bespekis, kad kovojus su miste-
rija, kurios užmanymai nežino-
ni ir kuri yra nepermaldujama
savo reikšme...

Ant mano blakstienų dvi dre-
bančios ašaros, skubiai, prieš
mano norą, kaip du išdėviki
skynė sau kelią, kad išdavus
mano nujaunimą greitai, amžino
persiskyrimo...

Ji visą laiką žiūrėjo į mano
veidą ir per verksmus savo kal-
bą tęsti pradėjo:

"Taip, aš paliksiu tave, bet tu
pasistengk, kaip galima greičiau
užmiršti mane. Užmirk...
Susirask sau kitą... ir būk lai-
mingas su ja... Aš-gi tikrai ir
širdingai mylėjusi tave ir po
mirties busiu su tavim. Nors
kunas mano bus tarp grabo len-
ty, bet aš pasiliksiu toji pati ir,
tikėk tu man, kad tau tik vie-
nam aš laimės linkėsiu ir trok-
šiu."

Ir prieš Dievą Augščiausį
niekados neužmiršiu maldauti
už tave, mano numylėtasis, ma-
no gražusis...

Vos ištarusi paskutiniuosius
žodžius ji nutylo. Galva jos
žemyn nulinko, pamėlynavu-
sios lupos susičiupė ir gėstan-
čios akutės pasilėpė už tamsių
blakstienų, o širdis, retyn ir re-
tyn jau plakti pradėjo...

Aš lyg iš miego pabudęs stai-
ga pašokau, nutvėręs už jos
rankų žadinau ją, kalbinau, bet
tai buvo per vėlu, — ji kalbėt
nenorėjo ir vos, vos bekvėpa-
vo. Parpuolęs ant kelių, apipi-
liau jos veidą ir akutes tūkstan-
tinis audringų, maldaujančių
pabučiavimų... Verkiau, mal-
dauau, kad dar sykį pažvelgtų
savo akutėmis į mane, bet jos
nebeapsirodė, kaip kad nepasi-
rodo ten saulė, nusileisdama už
horizonto...

Tuo tarpu lakstutė tarp liepos
šakelių traukė savo liudną dai-
nelę apie meilės sadybę ir slap-
tingą grožybę nakties... Aš su-
giltu skausmu širdyje žiūrėjau
į savo meilutės akis, kurios
daugiau jau nebesivėrė...

E. Z. S.

P. Kaminskas.

Laisvė.

(Pabuiga)

Laikui bėgant ir darbinin-
kas beatlaidus kovojant, iš ku-
nigūzių rankų svietiška valdžia
išsmuko, ir kunigūžiai pasijutė
be svietiškos valdžios, pradėjo
kovoti prieš laisvę, panaudoda-

*) Mitiška skolinai iš Otto Me-
jer.

Laikui bėgant ir darbinin-
kas beatlaidus kovojant, iš ku-
nigūzių rankų svietiška valdžia
išsmuko, ir kunigūžiai pasijutė
be svietiškos valdžios, pradėjo
kovoti prieš laisvę, panaudoda-

Laikui bėgant ir darbinin-
kas beatlaidus kovojant, iš ku-
nigūzių rankų svietiška valdžia
išsmuko, ir kunigūžiai pasijutė
be svietiškos valdžios, pradėjo
kovoti prieš laisvę, panaudoda-

Laikui bėgant ir darbinin-
kas beatlaidus kovojant, iš ku-
nigūzių rankų svietiška valdžia
išsmuko, ir kunigūžiai pasijutė
be svietiškos valdžios, pradėjo
kovoti prieš laisvę, panaudoda-

Laikui bėgant ir darbinin-
kas beatlaidus kovojant, iš ku-
nigūzių rankų svietiška valdžia
iš

toja šmeižę ir keikę laisvės kovotojus — socialistus; tegul jie palaužia siundę darbininką prieš darbininką; tegul jie nustoja persekioję tuos žmones, kurie nenori tikėti jų bibliškais pliauskalams; žodžiu — tegul jie žiūri į savo "džiabą", o ne kiša nosies ten, kur jiems nereikia. O kaip matai, žmonija patiks laisva. Nes dabartiniai kunigužiai laiko supančioje darbininkų protą ir pertai neleidžia darbininkui pamatyti ir suprasti — kas yra jo liuosuotojai ir kas yra vergėjai.

Delko kunigužiai priešina laisvę, — pakalbėsimė kitą kartą. Dabar da pažūrėsimė, kas yra laisvės šalininkai.

Kas yra laisvės šalininkai? Laisvės nori kiekvienas, bet tik daugiausia del savęs, ir norėdami būti patis laisvais, stengiasi paverkti kitus. O kas vergija kitus, tas nėra laisvės šalininkas, bet priešas. Vieninteliais ir tikrais laisvės šalininkais ir kovotojais yra — socialistai. Ir — daugiau ar mažiau — jų prietarėjai. Socialistai kovoja su kiekvienu laisvės priešu, nežūrint, kas jis nebūtų: caras, kaiseris, kunigužis ar kad ir pats "šventasis popiežius". Socialistai kovoja ne del kokio nors sluogsnio laisvės, bet už visuomenišką laisvę, už kiekvieno žmogaus laisvę ir pilną laisvę. Socialistai reikalauja panaikinti privatinę nuosavybę, tos nuosavybės, su kurios pagalba galima vergti kitą, o pačiam likti ponu. Tokie dalykai kaip tai: religija (tikėjimas), aksivedimas, meilė ir t. p., be kurių kiti gali apsieiti, liekasi kiekvieno privatinio dalyko, t. y. kiekvieno tame turi pilną laisvę. Tokie dalykai, kurie padaro vienus vergais, o kitus ponais, kaip tai: žemė, geležinkeliai, kasyklos, jurių laivynas, visos didžiosios išdirbystės ir t. p. turi būti paimita į visuomenės rankas, kad kiekvienas turėtų lygią laisvę taisyklais naudotis.

Kad socialistai kovoja už laisvę, tai neužgančijama tiesa. Pereikime tikėtai per kalėjimus ir pažiūrėkime tenais — ar rasime nors vieną kunigužį, ar kapitalistą, prasikaltusį bėkovo-jant už laisvę? Ne. Netik nerasime, bet priešingai — atrasime mes jį tenais, kaip jau perdidelį laisvės prieštą. Tuo tarpu socialistų atrasime daug ir visi jie tenai uždaryti, kaip politiški prasikaltėliai — laisvės kovotojai. Kad socialistai yra laisvės šalininkai, to ir niekas negali užginėti. Nes socialistai kovoja prieš kiekvieną įstatymą, varžantį darbininkų kleką, prieš kiekvieną pasikėsinimą ant laisvės, nežūrint ar jis paliečia pačius socialistus ar jų priešus. Čionai gal kas pasakyti, kad socialistai, suteikdami darbininkams liuosybę, tuo jau pavergia kapitalistus. Tais pasakymas nešliaužo kritikos. Kada įvyks socializmas, tada visi žmonės liks laisvais ir tam pačiam kapitalistui nerupės, kaip praleisti milijonus dolerių, kaip daugiau jų uždėbus, kaip nuslopins darbininkų organizavimosi ir streikus, — nerupės jam, kad kas jo milijonų nepavogtų, nereikės išleisti milijonų agitacijai už karą, siundant vieną valstybę prieš kitą. Kunigužiams (jei jie bus tada reikalingi) nerupės keikti "bedievių", socialistų ir savo locnų parapijonių; nereikės siundyti vienus darbininkus prieš kitus; žodžiu, jie bus laisvi nuo visų tų dalykų, kurie jiems dabar neduoda, nė naktį ramiai užmigti. Jie tada bus tokie pat padėjimai, kaip kiekvienas darbininkas: savo darbo valandas atliks, galės sau išsėiti ramiai.

Taigi, kam rupi laisvė ir kas jos trokšta, — stokitė į socialistų eiles ir padėkite jiems kovoti.

Delko socialistai yra laisvės šalininkai ir kovotojai, — pakalbėsimė kitą kartą.

Puktuališkumas.

Mažai kas musų apsvaisto, ką reiškia būti puktuališku. Būvimas paskirtu laiku yra mandagumas ir apkainavimas savo ir kitų laiko brangumo. Kiekvienas supranta, kad laikas yra brangus ir kad jo negalima leisti dykai. Nepribūvimas paskirtoje valandoje yra peržengimas gero apsiėjimo įstatymų. Žmonės turi tiesą daryti ką nori su savo laiku, bet neturi tiesos trukdyti kitų ir cikovoti jų laiką.

Visai mažai yra žmonių, kurie permato ir supranta, kokie nesupratimai gali kilti tarp draugų del nepuktuališkumo. Draugai gal dovanos, užmirš tautos nerupingumą, bet vertelgikas svietas neužmiršta ir neatleidžia savo pačyryt klaidų ir nesupratimų. Tankiai mes neturime pasisekimo gyvenime tik todėl, kad pasivėliname ant kelių minučių prie savo darbo arba kitų pareigų. Nekurie persistato sau, kad paprastai pasivėlina tie žmonės, kurie esti labai užimti. Labai klaidinga! Užimtas žmogus supranta laiko brangumą ir jau todėl nepavėlys sau gaisinti kitų laiką.

Pasekmingas vertelga visada yra žinomas, kaip pedantiškai puktualis žmogus. Jis niekuomet nepasivėlina pribūti paskirtu laiku ir pildyti savo užduotį. Jaunuomenė trokštanti pasekmingo gyvenimo turėtų paimti pavyzdį iš pasekmingo vertelgos. Paprastai pas mus lietuvius, jaunus ir senus, pasivėlinimas dažnai atsikartoja. Kartais mes užsipašome žmogų toje ir toje valandoje ateiti — patį išeinam savais keliais. Atėjęs žmogus laukia kelias valandas — užprašytojas nesugrįžta. Kaip tokį pasielgimą pavadinti? Tokie nesupratimai pas lietuvius atsikartoja nuolatos.

Vienojo vietoj labai retai galima pastebėti pasivėlinimą — geležinkelio stotyj. Ten mes visuomet pastebėsim, kad retai kuris pasivėlina. Pats savaimi suprantama, kad ten ir tas gali pribūti ant laiko, kurs turi paprastai būti visur 5 arba 10 minučių vėliai. Dabar kyla klausimas: delko mes galim pribūti stotin keliomis minutėmis anksčiau paskirto laiko? O jeigu mes prižadame ką nors atlikti toje ir toje valandoje iš savo gero noro, tai paprastai puse arba valanda pasivėlinam. Kartais atidedam ant kitos dienos tą darbą, kuris neatbulinai turėtų būti atliktas šiandien. Tas padaro žmogaus apsilėdimą ir nemandagumą.

Žmogus, kurs nebrangina laiko yra nerangus visur. Kartais mes patėmijame teatruose, kad nekuri ateina daug vėliau, paskirtos valandos. Atėjęs kalba apie programą; diskusuoja, kuris kur turi sėstis ir paprastai ima kelias minutes laiko, kol išsirenka vietą. Tokis apsiėjimas parodo, kad žmogus atėjo teatran nepasimokyti, bet tikėtai laiką praleisti.

Daug yra tokių žmonių, kurie visada myli pasivėlint. Paprastai jie nepaiso ir nesiteisina, kodėl pasivėlino. Mes visi žinome tokių žmonių, kurie ateina 20 minučių vėliau paskirto laiko. Vadinas jie nesupranta ir nebrangina savo ir kitų laiko. Jie neatkreipia atydos į tą, kad 18 žmonių laukė jų atėjimo.

Taigi jaunuoliai (ės) branginkime laiką kiek galėdami. Nepraleiskime trumpiausios valandėlės ant nieko, bet pavartokime skaitymui gerų laikračių ir knygų. Praleistas dykai laikas yra tas pat, ką pametimas kokio nors turto, kuris negali būti sugražintas. Jeigu mes sunaudojime visą liuosą laiką ant gero, tuomet užviešpataus tikroji civilizacija ir pranyks visos negeistinos vietos, kuriose mūsų brolių sveikata ir protas yra nuodijamas. J. K.—na

Socialistų laikračių santykiai.

(Tas nuo 4 pusl.).

monė. Tas padalinimas yra negalima praveisti gyvenime (bent tarpe savarankiai gyvuojančių laikračių), ir jisai yra negeistinas, kuomet jisai įvyksta.

Sakyt, kaip sako "Kovos" redakcija, kad "privatiniai" laikraščiai būk džiaugėsi, kad L. S. S. organas žemai stovi, reiškia verst dalykus augstyn kojomis. Faktiškai, jiems džiaugsmo iš to nebuvo, o buvo daug nesmagumo ir bėdos. Kada vienas socialistų laikraštis yra silpnas, tai darosi silpna visų socialistų laikračių pozicija. Tos nuomonės mes iki šiol visai laikėmės; delto buvo ir Spaudos Sandara įsteigta, kad socialistų laikraščiai stiprintų vienas kitą. Delto tie laikraščiai nuolatos ir gindavo kits kitą, kada bent ant vieno jų užpuoldavo priešai. "Naujienuos", pavyzdžiui, ne kartą yra "ištraukusios iš balos" "Kovą", kuomet ji suklupdavo ir užsitraukdavo ant savęs klerikalų arba tautininkų atakas.

Kas pripažįsta, kad lietuvių laikraštijoje atsimušta ta klesų kova, kuri verda lietuvių visuomenėje, kitaip žiūrėti į socialistų laikračių santykius ir negali. Tie laikraščiai gina išvien vieną frontą (darbininkų klesos reikalus) ir todėl jiems turi but svarbi, kad kiekvienas jų kuogeriausiai įstengtų apginti savo poziciją. Arba, jeigu norite, kitoks palyginimas: grandiny (lenciugas) yra tiek stiprus, kiek stiprus yra silpniausias jo narys. Kada vienas grandinio sąnarys truksta, tada truksta visas grandiny.

Norėt, kad bile kuris socialistų laikraštis "žemai stovėtų", gali tik tokie tie laikraščiai leidejai arba vedėjai, kurie į savo laikraštį žiūri žlibio-biznieriaus akimis, nepajiegiandio matyt toliaus savo nosies. Bet žlibiai, kaip žinia, ir tarpe biznierių nėra pagirti. Kodėl tad skaityt visus "privatinių" laikračių savininkus ir redaktorius tokiais žlibiais? Tikrai, socialistas, kuris taip piešia sau juos savo vaidentuvėje, pats negali pasigirti geru matymu.

Socialistų laikraščiai privale but ne "prysakyti" ir ne "užpakalyje" vienas kito, bet visi vienoje eilėje. O iš to išeina, kad ir santykiai tarpe jų turi but nustatyti ne pagal "vadovavimo", o pagal bendradarbiavimo principą.

"Kovą" šį principą yra keletą kartų palietus, bet ji, suklaidinta savo teorija apie lenktyniuojančius biznierius, kuriais ji pavertė visų kitų (išimant save) laikračių redaktorius, nemo-ką pritaikyt jo prie gyvenimo.

Apie tą laikračių bendradarbiavimo principą pakalbėsimė sekamą kartą plačiau. Tenai pagvildinsime taip pat ir klausimą santykių tarpe laikračių ir organizacijos, nes ir šiame klausime nuomonės tulų "sąjūngiečių iš minios", lygiai kaip ir "Kovos" redakcijos, daugeliu žvilgsnių stovi žemiau kritikos.

Del to kad ji augstai kainuoja.

GAUK TIKRĄ

Turgaus Žinios

Valgomieji produktai.

CHICAGO, Jan. 25, 1917

Žemiau paduodamos produktams kainos dera tik uždamu (wholesale) perkant; iš sankrovų perkant šeimyninkės moka brangiau:

Sviestas	36½
Extra Creamery	34½—35
First	32½—34
Seconds	31½—32
Ladies	29—29½
Oleomargarinas	22—24
Stalui	16—18
Kepimui	16—18

Kiaušiniai:

Extras	43—44
Firsts	38½—39
Paprasieji firsts	35—37
Moist	34½—37½
Purvinieji	29—32
Checks	28—30

Suris:

Cheddars	21—21½
Twins	21½—21¾
Daisies	21—22
Young Americas	22½—23
Longhorns	22½—23
Sveicariškas	24—25
Limbarger	22—22½
Brick	20—20½

Paukščiai, gyvi:

Kalakutai (svarui)	14—22
Vištos	16—20
Viščiukai	18
Antys	15—20
Zajis	15—16

Paukščiai, išdarinėti:

Kalakutai (svarui)	28—30
Vištos	18—19
Jaunos vištos	18—20
Antys	15—20
Zajis	14—17

Veršienos:

50—60 svarų, svarui	15—16
60—80 svarų, "	15½—17
90—100 svarų, "	17½—18
100—120 svarų, "	16½—17½

Jautiena: No. 1. No. 2. No. 3.

Ribs (svarui)	18—16
Loins	28—18
Rounds	13—12
Chucks	12½—11½
Plates	11½—10½

Kiauliena, už 100 sv.:

20—40 svarų	12.50—14.50
40—60 svarų	12.50—13.50
60—100 svarų	11.00—12.00

Bulvės, bušelis

Jaunosios bulvės buš.	1.75—2.00
Saldžiosios, statinė	2.20—4.50

Daržovės:

Burokai, didelė bačka	3.50—5.00
Kalafiorai, 12-14 galv.	1.00—2.75
Agurkai, dėžės, 2 tuz.	75—2.50
Salierai, už grįžtę	10—20
Morkos, didelė bačka	2.00—5.00
Kopustai, 100 sv.	4.50—5.50
Žalioji žirniai, gurbas	1.00—3.00
Solotos, galv. 3—4 tuz.	1.75—2.50
Gibuliai, 100 sv.	5.00—6.50
Stringbeans, gurbas	2.00—3.50
Tomėtės, dėžė, 10 sv.	75—1.75
Griekščiai, did. stat.	5.00—5.25

Vaisiai, žali:

Obuoliai, statinė	2.00—6.00
Grapefruit, d. 46—96 št	2.75—3.50
Sveikiniai, dėžės	1.25—3.50
Čirniai, dėžė	2.75—3.25
Ananasai, gurbas	3.00—3.25

Cukrus, už 100 sv.:

Piaustytas, 11 and E.	8.45
Standard cane, smulkus	7.25
Burokų, smulkus	7.05

MILTAI

Žiemkenčių kviečių—	
Straights	9—9.30
Clears	8.40—9.00
Clears	7.60—8.10

Vasarių kviečių—

Standard	10.00
Patents	9.10—9.30
Straights	8.65—8.90
Clears	8.00—8.30
Ruginiai	7.25—7.75

Gyulių turgus.

CHICAGO, Jan. 25. Gyulių atgabenta šiaip: galvių ca. 7,000; avių 12,000; kiaulių — 30,000. Paduodamos kainos:

Galvijai:

Janėnai, parinktiniai	\$10.00—11.85
Kiek menkesni	8.00—10.00
Mituliai	9.50—11.20
Stockers and Feeders	6.50—7.40
Vėrsiai, parinktiniai	7.00—8.75
Karvės, vidutinės	5.50—7.25
Buliai	6.50—8.00

Kiaulės:

Sunkiosios (240—400 sv.)	11.40—11.80
Vidut. (100—250 sv.)	11.25—11.75
Lengvesnės	11.00—11.50
Paršai, geri	9.15—10.00

Arvi:

Mitulos	11.90—13.00
Senės, geros	8.00—10.25
Aviniai, geri	8.00—11.00
Erni	11.00—14.00

ŠIENAS

Motiejukų, geriausis	16.50—17.00
Motiejukų No. 1	15.00—16.00
Motiejukų No. 2	14.00—14.50
Mot. No. 3 maišytas	12.50—14.00
Kulų motiejukų	8.00—10.00
Doblių, sulig rūšies	12.50—14.00
Prerijų, sulig rūšies	10.00—14.00
Packing	7.00—8.00

Šiaudai, ruginiai

Kvietiniai	10.00—11.00
Avižiniai	8.50—9.50

MILDA TEATRAS

VODEVILIUS IR PAVEIKSLAI
Vodevilius Permaina:
Pamėdėly, Ketverge ir Subatoj
Paprastomis dienomis pirmas florė
10c, Balkonas 5c
Subatos vakaras ir nedėliomis pirmas florė 15c, Balkonas 10c
HALSTED tr 32-34 GATVĖ

TEVESKIO Prekybos ir Kalbų

Dieninė ir MOKYKIA
Vakarinė
Čia gali išmokyti Anglų kalbos nuo pradžių iki aukštausio, taipgi Lietuvių, Vokiečių, Rusų ir Lenkų kalbų; Arifmetikos, Aukšt. Matematinės, Istorijos, Geografijos, Politikos Ekonomijos, Knygvedystės, Dailiaraščio, Laikų rašymo, Prekybos taisykli ir t. t. Čia gali užbaigti PUBLIC SCHOOL, HIGH SCHOOL ir PREKYBOS KURSUS VISKAS AISKIA MA LIETUVISKAI.
3106 So. Halsted St. Chicago
—Rinktelėk! Apiešimė—

Tel. Drover 7042

Dr. C. Z. Vezelis

LIETUVYS DENTISTA
Valandoms nuo 9 ryto iki 8 vak.
Nedėliomis pagal sutarimą.
4712 So. Ashland Ave.
arti 47-los gatvės

Amerikoniška Valstijinė Banka

6000 AVE. BROADWAY LOUIS 17 18-LOS (GALVIA)
KAPITALAS, PERVERSIS IR PELNAS
\$600,000.00

Kuriamas su dideliu kapitalu artė įsigi ordiris
Kuriamas Valstijos ir Clearing House Associa
Zinoma sąsanta, kad jūsų pinigai yra saugiai padėti
Atliks knomet jus pareikalausite

SAUSIO 15 Subatos vakaras (K) 4:30

Kalbama lietuviškai ir lenkiškai

Suvienytų Valstijų krasa čia
laiko savo pinigus

ADOLPH J. KRASA, Prezidentas.
ADOLPH J. KRASA, Kasiestas.

JOSEPH C. WOLON

LIETUVIS ADVOKATAS
Rumms 902-904 National Life Bldg.
29 So. La Salle St. Chicago, Ill.
Tel. Central 6890-6891. Adara: Utar
ninko, ketvergo ir subatos vakarais nuo
6 iki 8 val. vakara, po numerio:
1566 MILWAUKEE AVE., Chicago, Ill.
Tel. Humboldt 97.

WALTER F. SOMMERS

ADVOKATAS
RECTOR BUILDING
19 W. Monroe St., Room 1207.
Chicago, Ill.
Phone Central 6107 tr 6108

JAU!

Išėjo iš spaudos senai žadėta, senai laukiama Jono Spargo Knyga Socializmo Minties Blaivumas

Pavyzdžiū knygos viršelių paveikslas, piešto keturiomis spalvomis.

tarpu neučiuoms susipažįsti su socializmo mokslu, su socializmo tikslais ir uždaviniais.

Mūsų kunigai, kunigų leidžiamieji laikraščiai, ir jų nusamdytieji agitatoriai besistengdami trukdyti socialistišką darbininkų judėjimą, pliauskia prasimanę visokių nebutų dalykų apie socializmą. Gi žmonės, kur irgi nepažįsta gerai socializmo mokslo, dažnai tiems kunigų pliauskimams įtiki. Kas perskaitys šią knygą, pažins, kas ištikrųjų yra socializmas, ir į kiekvieną priešų užmetimą mokės atsauti rimtu argumentu taip, kad tie socializmo priešai turės bematant savo būną užčiaupti.

Todėl sakome, kad nei vienas lietuvis darbininkas neturėtų apsieiti be šios knygos.

Pastebėsimė prie to, kad Socializmo Minties Blaivumas netiktai savo turinū, bet ir technikos žvilgsniu bus tikra lietuvių darbininko knygynėlio pažiba. Stambios, aiškos raidės, daili spauda, gera gryna popiera. Ypatingai puikus knygos viršelių paveikslas, pieštas žinomo mūsų dailininko, p. Jono Šileikos. Tas paveikslas ant knygu viršelių spausdintas keturiais dažais.

Knyga turi 230 lakštų.
Knygos kaina, neapdaryta 75 centai; dailiais tvirtais audekliniais aparais, \$1. Užsisakykite tuojau. Pinigus siųskite Money Orderiu, ne kitaip. Geriausia iškirpkite šią žemiau paduotą kvitukę, parašykite savo vardą ir adresą, įdėkite kartu su money orderiu konvertan ir siųskite mums.

NAUJIENOS, Chicago. Mėnesio 4, 1916

Indedu čia money orderį (čeką) ant sumos Prašau atsiųsti man knygą Socializmo Minties Blaivumas. Adresas:

..... Vardas ir pavardė

..... P. O. Box arba namų No, gatvė ir miestelis

NAUJIENOS
1840 South Halsted Street Chicago, Illinois

